

**Oriveden helluntaiseurakunnassa keväällä 2014 pidetyn
raamattuviikon puhemuistiinpanot aiheesta**

Johanneksen evankeliumin 11. luku

Tilaisuudet:

ti 06.5 klo 19 1. rt. (75 min)

ke 07.5 klo 19 2. rt. (70 min)

to 08.5 klo 19 3. rt. (70 min)

pe 09.5 klo 19 4. rt. (67 min)

su 11.5 klo 11 5. rt. (67 min)

Veikko Nieminen

Pidetty puhe oli joskus muistiinpanoja laajempi, mutta useimmin jäi ajan puutteessa jotta-kin sanomatta.

Tekstissä on käytetty KR33/38 käännöstä, ellei toisin mainita.

1. tunti: ti 6.5.2014 klo 19 - 20

24. Niin juutalaiset ympäröivät hänet ja sanoivat hänelle: "Kuinka kauan sinä pidät meidän mieltämme kiihdyksissä? Jos sinä olet Kristus, niin sano se meille suoraan."

25. Jeesus vastasi heille: "Minä olen sanonut sen teille, ja te ette usko. Ne teot, joita minä teen Isäni nimessä, ne todistavat minusta."

37. Jos minä en tee Isäni tekoja, älkää uskoko minua.

38. Mutta jos minä niitä teen, niin, vaikka ette uskoisikaan minua, uskokaa minun tekojani (Joh 10:24-25,38)

On kysymyksiä, jotka ovat liian suuria tullakseen vastatuksi vain sanojen kautta, vaan ne tulee vahvistaa "sitä seuraavien merkkien kautta" (Mark 16:20). Johanneksen luvussa 11 kerrottu Jeesuksen tunnusteko on Johanneksen kertomista seitsemäs ja viimeinen ja enkä kaikkein voimakkain. Ja sen kautta Jeesus antaa kiistattoman vastauksen kysymykseen "oletko sinä Kristus, Jumalan Poika?" (kts. Joh 20:31). Myöhemmin tässä luvussa Jeesus sanoikin opetuslapsilleen Lasaruksen herättämiseen viitaten: "Ei tämä tauti ole kuolemaksi, vaan Jumalan kunniaksi, että Jumalan Poika sen kautta kirkastuisi" (11:4).

Nyt menemme Johanneksen evankeliumin 11. lukuun.

1. Ja eräs mies, Lasarus, Betaniasta, Marian ja hänen sisarensa Martan kylästä, oli sairaana.

2. Ja tämä Maria oli se, joka hajuvoiteella voiteli Herran ja pyyhki hiuksillaan hänen jalkansa; ja Lasarus, joka sairasti, oli hänen veljensä. (11:1-2)

HENKILÖESITTELY

Tässä kertomuksessa nousee esiin erityisesti kolme sisarusta, Martta, Maria ja Lasarus. Teemme heistä alkuun henkilöesittelyn:

Martta:

Martta merkitsee "valtiatar". Hän näyttääkin olevan sisarusparven johtohahmo ("Niin eräs nainen, nimeltä Martta, otti hänet kotiinsa.", Luuk 10:38) ja tästä päätellen hän oli myös vanhin, Maria lienee keskimäinen ja Lasarus nuorin.

Martan armoitus oli palvella Herraa "marttana" (Luuk 10:40-41; Joh 12:2) ja tässä toimessaan hän oli energinen, aina liikkeellä oleva ja vaati toisiakin kanssaan työhön ja toimintaan. Kun tapaammekin Martan ensimmäisen kerran Luukas 10:ssä, hän oli tuohtuneena siitä, että Maria oli jättänyt hänet yksinään palvelemaan ja istui Jeesuksen jalkojen juuressa kuuntelemassa. Ja tähän mielensä kapinaan hän yritti saada Jeesustakin mukaan: "Sano siis hänelle, että hän minua auttaisi." (Luuk 10:40; Martan sanojen takana lienee myös se, että rabbit eivät hyväksyneet naisia oppiinsa ja näin tämäkin oli vain Marian omaa epäsovinnasta tunkeilua). Mutta tähän pyyntöön ja rukoukseen ei tullut Martan toivomaa vastausta. Eikä sitä tullut myöskään Sebedeuksen poikien äidin pyyntöön, että hänen toinen poikansa saisi istua Jeesuksen oikealla ja toinen Hänen vasemmalla puolellaan tulevassa valtakunnassa (Matt 20:20-23) eikä sitä tullut Jaakobin ja Johanneksen pyyntöön langettaa tuli taivaasta hävittämään samarialaiset, jotka eivät ottaneet heitä vastaan (Luuk 9:52-55).

Esitämmekö me vastaavia rukouksia, jotka ovat jo lähtökohtaisesti vääriä, Jumalan tahdon vastaisia, eikä niihin näin voi tulla pyytämäämme vastausta. PH rukoilee aina

Jumalan tahdon mukaan (Room 8:27) ja Sana lupaa meillekin, "*että jos me jotakin anomme hänen tahtonsa mukaan, niin hän kuulee meitä*" (1. Joh 5:14) – mutta muunlaisiin rukouksiin ei ole luvattu vastausta.

Luukkaan kertomuksessa asiat menivätkin Martan kannalta päälaelleen: Jeesus puolesti Mariaa mutta ojensi lempeästi, kuitenkin määrätietoisesti, Marttaa.

Martta oli kuitenkin henkilö, joka nuhteita saaneena (Luuk 10:41) ei vetäytynyt loukkaantuneena syrjään, vaan parannusta tehneenä hän entistä paremmassa hengessä palveli jälleen Herraa ja Hänen omiaan kuten Johanneksen luvut 11 ja 12 osoittavat. Katsomme luvussa 11 kerrottua muutosta myöhemmin, mutta käväisemme luvussa 12: Siinä Jeesus ja opetuslapset ovat jälleen aterialle ja Martta oli jälleen armoituksensa mukaisella paikalla palvelemassa pöytävieraita (12:2) – mutta nyt ilman nurinaa ja osoittelua, vaikka Marja oli jälleen istumassa Jeesuksen jalkojen juuressa ja vaikka hänet oli jälleen jätetty yksin palvelemaan.

Martalle tunnustusta antaessa voimme kysyä itseltämme: Kestämmekö me neuvomista ja ojentamista? Miten herkästi me jätämme kukaan paikkamme ja loukkaantuneina alamme vuosia kestävän jurnuttamisen. Katsokaamme Marttaa ja oppikaamme hänestä oikeaa ojentautumista, parannuksen tekemistä ja omaan palvelupaikkaan palaamista.

Muuten Martan palvelemisesta käytetty sana on "*diakoneo*" ja näin Martta tulikin kuin malliksi UT:n pöytäpalvelua toimittavalle diakonialle (Apt 6:1s.). Ja jokainen seurakunta tarvitsee Martan kaltaisia palvelijoita, todellisia diakoneja.

Maria:

Pelkästään evankeliumeissa puhutaan neljästä eri Mariasta: (1) Maria, Jeesuksen äiti (Luuk 1:26; ...), (2) Maria Magdaleena (Matt 27:56; ...), (3) Maria, Kloopaan vaimo, Jaakobin ja Joosefin äiti (Joh 19:25; Matt 27:56; ...) ja (4) tekstissämme oleva Betanian Maria.

Betanian Maria muistetaan erityisesti Jeesuksen jalkojen juuressa istuvana ja Hänen puheitaan kuuntelevana (Luuk 10:42; Joh 11:32; 12:3) ja Raamattu lisää häneen vielä sanat: "*tämä Maria oli se, joka hajuvoiteella voiteli Herran ja pyyhki hiuksillaan hänen jalkansa*" (11:2; Luukas kertoo kuinka eräs syntinen nainen myös voitelee Jeesuksen, Luuk 7:37-38, mutta tämä on eri tapaus kuin Betanian Marian kolmessa evankeliumissa kerrottu voitelu: Matt 26:6-13; Mark 14:3-9; Joh 12:1-8). Maria antoi näin Jeesukselle kaikkensa, viimeistä pisaraa myöten, ja tähän liittyen Jeesus sanookin: "*missä ikinä kaikessa maailmassa tätä evankeliumia saarnataan, siellä sekin, minkä hän teki, on mainittava hänen muistoksensa.*" (Matt 26:13).

Itsekkydestä ja turhan kunnian pyynnöstä tehdyt teot (Fil 2:3-4) ovat puista, heinistä ja oljista rakentamista ja ne palavat Kristuksen tullessa, mutta ne teot, jotka me olemme tehneet rakkaudesta Kristukseen, ovat kullasta, hopeasta ja jalokivistä rakentamista ja ne kestävät (1. Kor 3:11-15):

13. ... *Totisesti - sanoo Henki - he saavat levätä vaivoistansa, sillä heidän tekonsa seuraavat heitä.* (Ilm 14:13)

Mutta vaikka tässä puhutaan "*heidän teoista*", on syytä kuitenkin sanoa, että kaikki ikuisuudessa muistettavat hyvät teot ja työt ovat meissä Kristuksen aikaansaamia, Hänen tekojaan meidän kauttamme:

13. *sillä Jumala on se, joka teissä vaikuttaa sekä tahtomisen että tekemisen, että hänen hyvä tahtonsa tapahtuisi.* (Fil 2:13)

Jumalalla on hyvä tahto ja Hän haluaa, että se tapahtuisi. Ja siksi Hän vaikuttaa meissä ja meidän kauttamme tahtomista ja tekemistä ja näin Jumalan tahto tapahtuu täällä maailmassa.

10. Sillä me olemme hänen tekonsa, luodut Kristuksessa Jeesuksessa hyviä töitä varten, jotka Jumala on edeltäpäin valmistanut, että me niissä vaeltaisimme. (Ef 2:10)

Kaikki meissä ja meidän kauttamme tapahtuvat hyvät teot ovat siis Jumalan tekoja, ei meidän. Raamatun kirjojen nimet eivät ole innoitettuja, vaan ihmisten jälkeinpäin antamia. Näin Apostolien teoillekin parempi nimi olisi vaikkapa ”Kristuksen teot apostolien kautta”, koska he eivät tehneet ensimmäistäkään tekoa omalla voimallaan, vaan Kristuksen nimessä ja Hänen voimallaan (Mark 16:17-18,20; Apt 3:12-13,16).

Tässä on syytä todeta vielä se, että vaikka Kristuksessa tehdyt tekomme seuraavat meitä perille ja palkka taivaassa maksetaan meille **tekojemme mukaan** (*”Sillä Ihmisen Poika on tuleva Isänsä kirkkaudessa enkeliensä kanssa, ja silloin hän maksaa kullekin hänen tekojensa mukaan.”*, Matt 16:27; 2. Kor 5:10), niin **perille** taivaaseen me emme pääse kuitenkaan hyvien tekojemme perusteella, sillä iankaikkinen elämä on armolahja (*”Jumalan armolahja on iankaikkinen elämä Kristuksessa Jeesuksessa”*, Room 6:23).

Maria on kreikkannos nimestä Mirjam ja kumpikin niistä merkinnee ”*vastahakoisuus t. katkeruus*”. VT:n Mirjam taisteli osittain irti nimensä ilmentämästä negatiivisuudesta: hänhän rohkeasti astui esiin Niilin rannalla ja oli välikappaleena pikkuveljensä pelastumiseen kaisla-arkussa (2. Moos 2:4-8) ja Punaisen meren rannalla hän johti profetaalisessa hengessä ylistyskuoroa (15:20-21), mutta sittemmin erämaataipaleella hän lankesi nimensä mukaiseen katkeruuteen parhaamaan Moosesta (4. Moos 12). Mutta Betanian Mariasta Raamattu kertoo pelkästään hyvää, hän taisteli itsensä irti nimensä esiintuomasta negatiivisuudesta Kristuksen läsnäolossa viiptyen ja Hänen sanaansa kuunnellen.

Vaikka meidänkin elämämme yllä olisi huonoja ennusmerkkejä, olosuhteita ja perintötekijöitä, niin meidän ei mieleemme eikä sydämemme tasolla tarvitse alistua niiden vieäväksi, vaan me voimme Herran avulla Marian tavoin elää puhdasta ja pyhää voittoa.

Niin, Maria muistetaan siitä, että hän vietti aikaansa Jeesuksen jalkojen juuressa ja voiteli Jeesuksen. Kysyn: Missä aikaamme viettämässä ja mitä tekemästä meidät tunnustetaan ja jälkeinpäin muistetaan?

Voi seurakuntaa, missä ei ole Marian kaltaisia hiljentyjiä ja palvojia, jotka asettuvat kerta toisensa jälkeen Kristuksen jalkojen juureen.

Lasarus:

Luku 11 esittelee Lasaruksen evankeliumin lukijoille tuntemattomana, ”*eräänä miehenä*”, tunnetuimpien sisarien, Marian ja Martan, veljenä, heidän varjossaan olevana (11:1-2), mutta tämä ei estänyt taivasta tuntemasta häntä. Raamatussa ei ole myöskään ensimmäistäkään Lasaruksen mainitsemää sanaa, mutta tämä ei estänyt Jeesusta puhumasta hänelle (11:43). Raamatussa ei ole Lasaruksen ainuttakaan tekoa – ellei siksi lueta luvussa 12 kerrottua valmiiksi katettuun pöytään astumista (12:2), mutta tämä ei estänyt Jeesusta rakastamasta häntä (11:5) eikä tekemästä hänelle suurta tekoa (11:11,44). Tämän teon seurauksena Lasaruksesta tuli kerralla kaikkien tuntema – ja samalla juutalaisten johtomiesten vainoama: Jeesuksen ohella hänetkin päätettiin tappaa, koska hänestä tuli elävä todiste Jumalan voimasta (12:9-11).

Sinäkin voit kokea olevasi seurakunnankin keskellä vain ”eräs”, kuin joukon jatke. Ehkä sinutkin esitellään toisille, jos esitellään ollenkaan, jonkun tunnetumman henkilön kautta, sen ja sen aviopuolisona, tämän ja tuon veljenä tai sisarena, isänä tai äitinä,

mutta tiedä tämä: ihmisten silmissä vähäisenä ja tuntemattomana oleminen ei estä sinua olemasta Lasaruksen tavoin Jeesukselle tunnettu ja rakas (11:3) eikä se estä Häntä tekemästä sinullekin suuria tekoja.

Sitten katsomme Lasaruksen nimeä, joka osoittaa vanhempien olleen hurskaita ihmisiä, sillä heidän pojalleen ympärileikkauksessa antama nimi heijasti sitä uskoa ja luottamusta, mikä heillä oli Kirjoituksien perusteella Israelin Jumalaan: Esim. Psalmi 68:21 sanoo: "*Meillä on Jumala, Jumala, joka auttaa, ja Herra, Herra, joka kuolemasta vapauttaa.*" (**Ps 68:21**) ja niinpä he antoivatkin pojalleen nimeksi "*Lasarus*", "*Jumala on auttaja, Jumala auttaa*" – aivan kuten Psalmissa oleva lupaus kuului. Nimi oli kuin häntä hetkeen annettu pelastusrenkas, lupaus Jumalan avusta. Hyvinä päivinä Jumalan apuun oli helppo uskoa ja luottaa, mutta nyt sairauden tullessa (11:2) ja Jumalan avun viipyessä (11:6) nimi ennätti varmaan nostamaan monia kysymyksiä perheen keskuudessa koska Jumala ei näyttänytkaan auttavan. Mutta myöhemmin me tulemme näkemään, että Jumala kyllä vastasi Sanastaan ja lunasti aikanaan Lasarus-nimeenkin kätkeytyn lupauksen.

Meillekin Jumala on Sanassaan antanut monia suuria ja ihania lupauksia. Silloin kun kaikessa menee hyvin, lupaukset on helppo omistaa, mutta vaikeuksien tullen ja niiden yhä vain jatkuessa uskoamme ja luottamustamme koetellaan. Mutta rohkaiskoon meitä kuitenkin se tieto, että niin kuin Herra lunasti Lasaruksenkin nimeen liittyvän lupauksen valitsemallaan ajanhetkenä, samoin Herra tulee lunastamaan aikanaan kaikki meillekin Sanassaan antamansa lupaukset viimeistä piirtoa myöten, viimeistään tulemuksensa hetkellä, sillä onhan kirjoitettu:

20. Sillä niin monta kuin Jumalan lupausta on, kaikki ne ovat hänessä "on"; sentähden tulee hänen kauttaan myös niiden "amen", Jumalalle kunniaksi meidän kauttamme. (2. Kor 1:20)

Näin mekin voimme Jumalan lupauksiin luottaen omistaa itsellemme nimen "*Lasarus*", "*Jumala on auttaja, Jumala auttaa*".

Raamattu kertoo toisestakin Lasaruksesta, joka kuoli ja jonka enkelit veivät Aabrahamin helmaan (Luuk 16:22). Ja tämän perusteella on varmaa, että kun tämä Betanian Lasarus kuoli, niin enkelit tulivat ja veivät hänetkin Aabrahamin helmaan, ja tuolloin Aabrahamin helmassa oli ainakin kaksi Lasarusta, kunnes – kuten tulemme näkemään – Jeesus kutsui toisen heistä joksikin aikaa takaisin maanpäälle!

Näin kaksi Lasarus-kertomusta täydentävät toisiaan.

Jos Marian esittelyssä nostettiin esille hänen tekemänsä mutta Jumalan vaikuttama voiteluteko Jeesukselle (11:2), niin Lasaruksen kohdalla luvussa 12 nousee esiin se, mitä Jeesus oli tehnyt hänelle: "*Lasarus ... jonka Jeesus oli herättänyt kuolleista*" (**Joh 12:1**). Jumalan sanaan, Raamattuun, onkin kirjoitettu erityisesti Kristuksen tekemät teot – ja ne tulevat olemaan kiitoksen ja ylistyksen aihe perillä taivaassakin:

3. Ja he veisasivat Mooseksen, Jumalan palvelijan, virttä ja Karitsan virttä, sanoen: "Suuret ja ihmeelliset ovat sinun tekosi, Herra Jumala, Kaikkivaltias; vanhurskaat ja totiset ovat sinun tiesi, sinä kansojen kuningas." (Ilm 15:3)

Mutta jo tässä ajassa meidän tulisi oppia kiittämään ja ylistämään Jumalaa Kristuksen suurista teoistaan ... (1. Tess 5:18; Ef 5:18-20).

BETANIAN ESITTELY

Betania oli pieni kylä Öljymäen itärinteellä Jerikosta Jerusalemiin nousevan tien varrella, vajaat 3 km ennen Jerusalemiin saapumista. Betania oli siis lähellä Jerusalemiä – mutta miksi tämän luvun 11 tapahtumien päänäyttämön tuli sijaita nimenomaan lä-

hellä Jerusalemiä, eikä esim. Galileassa, selviää meille seuraavilla kerroilla. Mutta sanon jo tässä vaiheessa: se ei ollut todellakaan sattumaa, vaan Jumalan täsmäohjausta.

Betania oli oikeastaan niiden ihmisten ”siirtokunta”, jotka olivat tulleet Galileasta asukseen lähellä Jerusalemiä. Tätäkin kautta Jeesus opetuslapsineen – olivat Juudasta vaille kaikki Galileasta kotoisin – viihtyi Betaniassa, maanmiestensä keskuudessa. Näyttääkin siltä, että Jeesus Jerusalemissa vuosittaisilla juhlilla käydessään oli useasti yötä Betaniassa ja juuri Martan ja Marian kodissa (Luuk 10:38; Matt 21:17).

Tulkoon meidänkin kodistamme eikä vain sydämestämme paikka, missä Jeesus asuu ja missä Hänen omiaankin palvellaan.

Mutta Raamattu ei kerro vain kahdesta Lasaruksesta (Joh 11, 12; Luuk 16), vaan myös kahdesta Betaniasta. Tämä ensimmäinen Betania sijaitsi siis lähellä Jerusalemiä, mutta se toinen Betania oli tästä 40 km:n päässä Jordanin itäpuolella oleva Johanneksen kastepaikka, kuten Joh 1:28 osoittaa: ”*Tämä tapahtui Betaniassa, Jordanin tuolla puolella, jossa Johannes oli kastamassa.*” (**Joh 1:28**) ja missä Jeesus oli juuri sillä hetkellä, kun Lasarus sairastui: ”*hän meni taas Jordanin tuolle puolelle siihen paikkaan, missä Johannes ensin kastoi*” (**Joh 10:40**; Joh 11:3-16).

Tapahtumien samankaltaisuus

Näiden kahden Betanian väillä on samankaltaisten tapahtumien yhtäläisyys. Tämä näkyy kun katsomme, mitä niissä tapahtui:

Martan ja Marian Betaniassa Lasarus kuoli, hänet käärittiin liinoihin, laitettiin hautaluolaan, joka suulle vieritettiin kivi (11:16,38; huom.: Jeesukselle tehtiin samat toimenpiteet), mutta Jeesus herätti sittemmin Lasaruksen kuolleista, kutsui hänet ulos haudastaan (11:43-44). Lisäksi täältä Betaniasta Jeesus nousi ylös taivaaseen (Luuk 24:50-51).

Ja siihen toiseen Betaniaan liitetään sanat: ”*Tämä tapahtui Betaniassa, Jordanin tuolla puolella, jossa Johannes oli kastamassa.*” (**Joh 1:28**) ja jossa hän siis myös kastoi Jeesuksen. No kasteessahan ihminen veden sisään painettaessa samaistuu Kristuksen ristinkuolemaan ja Hänen kanssaan hautaamiseensa ja vedestä ylös noustessaan hän julistaa Kristuksessa tapahtuvaa ylösnousemistaan, uuteen elämään heräämistään mutta myös loppuviimeksi taivaaseen nousemistaan (Room 6:3-14). Jos näin on kasteessa meidän kohdallamme, niin näin oli kasteessa myös itse Kristuksen kohdalla.

Näin ensimmäisessä Betaniassa kerrottu liittyy, selittää ja täydentää toisessa Betaniassa kerrottua ja päinvastoin.

Tätä samaa toisiaan täydentävää periaatetta Raamattu käyttää muuallakin samannimisten paikkojen kohdalla. Nostetaan esiin neljä esimerkkiä tästä:

(1) Kaikkeinpyhin (maallinen) – kaikkeinpyhin (taivaallinen)

Raamatussa kerrotaan yhtä ja toista ilmestysmajan (2. Moos 26:33; Hepr 9:2-3) ja Salomon temppelin (1. Kun 6:16) kaikkeinpyhimmästä, erityisesti suureen sovintopäivään liittyvää (3. Moos 16). Ja kun Jumala alkoi sittemmin kutsumaan myös taivasta kaikkeinpyhimmäksi (Hepr 8:1-2; 9:24) – tosin taivas on aina ollut ja ikuisesti oleva kaikkeinpyhin, maanpäällinen oli vain hetken aikaa sen kuva, malli ja havainnollistaja (2. Moos 25:9,40; Apt 7:44; Hepr 8:5; vrt. Kol 2:16-17; Hepr 10:1) –, niin Hän teki sen siksi, että me voisimme ilmestysmajan ja temppelin kaikkeinpyhimmästä kerrotun avulla ymmärtää edes jotain siitä, mitä taivaallisessa kaikkeinpyhimässä tapahtui Golgatan suurena sovintopäivänä (Hepr 9:12) ja mitä siellä tapahtuu tänä päivänä Kristuksen

ylimmäispapillisen palvelun kautta (Hepr 7:25), millainen Jumalan kirkkauden läsnäolo taivaassa vallitseekaan, minkä oven ja portin kautta sinne ainoastaan päästään sisälle (Hepr 10:20-21) jne. Näin maallisesta kaikkeinpyhimmässä kerrottu selittää taivaallisessa kaikkeinpyhimmässä tapahtuvaa ja tietenkin tiedon virta kulkee toiseenkin suuntaan. Ja näin Paavali saattoikin sanoa:

9. vaan, niinkuin kirjoitettu on: "mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mikä ei ole ihmisen sydämeen noussut ja minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat."

10. Mutta meille Jumala on sen ilmoittanut Henkensä kautta, sillä Henki tutkii kaikki, Jumalan syvyydetkin. (1. Kor 2:9-10).

(2) Paratiisi (maallinen) – paratiisi (taivaallinen)

Ennen syntiinlankeemusta ihmisen kotina oli paratiisi (1. Moos 2:8), mutta synti karkotti hänet sieltä (3:23.24). Noin 4000 vuotta myöhemmin ristillä ollessaan Jeesus lupasi armahtamalleen ryövärille pääsyn kanssaan taivaalliseen paratiisiin (Luuk 23:43), missä Paavaliakin pääsi käväisemään (2. Kor 12:4; sama kuin kolmas taivas, 12:2) ja minne kaikki voittajat ovat lopulta matkalla (Ilm 2:7).

Mutta miksi Jeesus puhui taivaasta paratiisina? Siksi, että jokaiselle juutalaiselle, ristin ryövärilläkin, ja jokaiselle Raamattua lukevalle, sinulle ja minulle, sana "paratiisi" avaa heti mittamattomat näköalat siihen, millainen taivas ikuisena paratiisina elämän veden virtoineen ja elämän puineen onkaan (Ilm 22:1-5).

(3) Jerusalem (kaupunki Siionin vuorella) – Jerusalem (uusi Jerusalem)

Siionin vuorelle perustettu ja muurein ympäröity Jerusalem ajateltuna Daavidin kaupunkina (2. Sam 5:7-9), Salomon rauhanvaltakunnan keskuksena (1. Kun 5:4), suuren kuninkaan kaupunkina (Ps 48:3; Matt 5:35) ja Jumalan valitsemana (1. Kun 11:36) pyhänä kaupunkina (Neh 11:1; Jes 52:1), Herran ikuisena asuinpaikkana (temppeli) ja ikuisesti nimiinsä otettuna kaupunkina (1. Aik 23:25; 2. Kun 21:7) on ennakkokuva perustuksilleen rakennetusta ja muurein ympäröidystä uudesta taivaallisesta Jerusalemistä (Ilm 3:12; 21:1-2,9-27), kaupungista, mitä VT:n pyhät jo kaukaa katselivat ja mihinkä mekin olemme matkalla (Hepr 11:10,16). Nämä kaksi Jerusalemiä, maallinen ja taivaallinen, samannimisinä siis jälleen opetuksellisesti täydentävät toinen toisiaan.

(4) Haagar (orjatar) – Haagar (Siinain vuori)

22. Onhan kirjoitettu, että Abrahamilla oli kaksi poikaa, toinen orjattaresta, toinen vapaasta.

23. Mutta orjattaren poika oli syntynyt lihan mukaan, vapaan taas lupauksen voimasta.

24. Tämä on kuvannollista puhetta; nämä naiset ovat kaksi liittoa: toinen on Siinain vuorelta, joka synnyttää orjuuteen, ja se on Haagar;

25. sillä Haagar on Siinain vuori Arabiassa ja vastaa nykyistä Jerusalemiä, joka elää orjuudessa lapsineen. (Gal 4:22-25)

Haagar naisorjattarena synnytti lapsensa orjuuteen ja samanniminen Haagar-vuori eli Siinai lain antamisen vuorena synnytti Israelin kansan lain orjuuteen. Nämä "Haagarit" samannimisinä täydentävät siis opetuksellisesti toinen toisiaan.

"Lasarus ... oli sairaana" (11:1), "Lasarus ... sairasti" (11:2)

Tunnin alkuosassa katsoimme Lasarusta hetken siitä näkövinkkelistä, että vaikka hän oli alkuun hyvinkin tuntematon, niin tämä ei estänyt taivasta tuntemasta häntä. Nyt vaihdamme tarkastelukulmaa:

Vaikka Lasaruksella oli suurenmoiset sisaret, Martta, joka asasi siis kotinsa Jeesukselle ja palveli Häntä opetuslapsineen kaikin voimin (Luuk 10:38,40), ja Marian, joka aina

istui Jeesuksen jalkojen juuressa Hänen puhettansa kuunnellen (10:39), niin siitä huolimatta heidän veljensä Lasarus sairastui. Ja vaikka Jeesuksen kerrotaan oikein nimeltä mainiten rakastaneen Lasarusta (11:5) ja vaikka Lasaruksella oli suoraan Raamatun lupauksista otettu suurenmoinen nimi, "*Jumalan on auttaja, Jumala auttaa*", niin näistäkin huolimatta Lasarus sairastui vakavasti. Nämä suuret asiat eivät varjelleet Lasarusta sairastumasta.

Sisarten Jeesukselle lähettämä viesti – menemme siihen myöhemmin tarkemmin – alkaakin sanalla "*katso*" (11:3), mikä ilmaisee heidänkin hämmästyksensä: Herra, mitä ihmettä, Lasarus on sairastunut! Miten tämä on mahdollista?

Ja samoin vähän kuin vastoin odotuksia myös apostoli Pietarin anoppi sairastui korkeaan kuumeeseen (Luuk 4:38), vaikka hänkin oli antanut kotinsa kuin Jeesuksen omaksi kodiksi ja millä ehdottomuudella: "purkakoot vaikka katon talostani, kunhan halvattu vain saadaan laskettua Jeesuksen eteen Hänen parannettavakseen" (Mark 2:1-12). Lisäksi vaikka hän oli luovuttanut itsensä ja tyttärensä perheen huoltajan, vävy-poikansa Pietarin, kokoaikaisesti Jeesuksen seuraajaksi – niin vielä tästäkin huolimatta hän sairastui.

Näemme miten pyhää perhettäkin, kaikkensa Herralle antanutta ihmistäkin, voi uhrauksistaan ja vaivannäöstään huolimatta kohdata vaikeudet, sairaudet, jopa ennenaikainen kuolema – ja tämä kaikki kuin ilman hänen omaa syytään.

On totta, että vaikeudet, kärsimykset ja sairaudet voivat olla seurausta jumalattomasta elämästä ("*Älä ole kovin jumalaton, äläkä ole tyhmä: miksi kuolisit ennen aikaasi?*", **Srn 7:17**) tai ne voivat olla rakastavan Isän kasvattavaa kuritusta lapselleen ("*kuritukseksenne te kärsitte; Jumala kohtelee teitä niinkuin lapsia. Sillä mikä on se lapsi, jota isä ei kurita?*", **Hepr 12:7**). Mutta niillä voi olla kolmaskin tarkoitus, kuten oli Jobin kärsimyksillä (Job 1-2, 42), kuten oli sokeana syntyneen miehen sokeudella (Joh 9:3) ja kuten oli – kuten tulemme näkemään – Lasaruksen sairaudella ja kuolemalla (Joh 11:4): ne olivat jumalallista mittatilaustyötä ja vaikeudet tulivat näiden ihmisten elämään siksi, että Jumala voisi niiden kautta kirkastaa nimensä ja osoittaa valtasuuruutensa!

Näemme siis, että meidän ei tule osoittaa sormella ketään sairauden tai elämän vastoinkäymisten perusteella. Jobin kolme ystävää väittivät kärsimyksien olevan seurausta Jobin väärästä jumalasuhteesta, mutta he olivat väärässä (Job 42:7-8) ja opetuslapset ajattelivat, että sokeana syntyneen miehen taustalla oli miehen oma tai hänen vanhempiansa synty, ja hekin olivat väärässä: Jeesus nimittäin sanoi: "*ei tämä tehnyt syntiä eivätkä hänen vanhempansa, vaan Jumalan tekojen piti tuleman hänessä julki.*" (Joh 9:3). Ja jos me olemme liikkeellä tällä samalla syyllistävällä ja toista osoittavalla mielellä, mekin olemme väärässä.

3. Niin sisaret lähettivät Jeesukselle tämän sanan: "*Herra, katso, se, joka on sinulle rakas, sairastaa.*" (11:3)

"Niin sisaret lähettivät Jeesukselle tämän sanan" (11:3)

Kun sairaus kohtasi Lasarusta, sisaret kääntyivät välittömästi ainoan todellisen auttajan, Jeesuksen, puoleen. Kirjoituksia tuntevina – erityisesti Maria oli paljon istunut Jeesuksen jalkojen juuressa kuunnellen Hänen puhettaan – he muistivat varmaan Psalmin sanoja "*Apu minulle tulee Herralta, joka on tehnyt taivaan ja maan.*" (Ps 121:2); "*Ja avuksesi huuda minua hädän päivänä, niin minä tahdon auttaa sinua*" (Ps 50:15). Ja tähän samaan ohjasi heitä Lasaruksen nimikin "*Jumala on auttaja, Jumala auttaa*", mikä olikin kuin suoraan Psalmista 68 otettu "*Meillä on Jumala, Jumala, joka auttaa, ja Herra, Herra, joka kuolemasta vapauttaa.*" (Ps 68:21)

Mistä me etsimme apua vaikeuksien kohdatessa? Meidän ei tule tuomita ketään maallisen ammattiauttajan puoleen kääntymistä, mutta Raamattu kehottaa meitä kääntymään myös Herran puoleen Betanian sisarien tavoin:

6. Älkää mistään murehtiko, vaan kaikessa saattakaa pyyntönne rukouksella ja anomisella kiitoksen kanssa Jumalalle tietäväksi (Fil 4:6)

7. ja "heittäkää kaikki murheenne hänen päällensä, sillä hän pitää teistä huolen". (1. Piet 5:7)

Sisaret siis tiesivät kenelle avunpyyntö tuli saattaa, mutta he eivät ymmärrettävistä syistä voineet itse lähteä viemään sitä Jeesukselle (matkaa 40 km). Mutta kertomuksen suurenmoinen kohta onkin siinä, että tuona päivänä löytyi joku, joka oli valmis otamaan Martan, Marian ja Lasaruksen hädän itselleen ja lähtemään matkaan Jeesuksen luokse omat vaivansa unohtaen, hintaa kyselemättä.

Tässä meillä on jälleen paljon opittavaa. Tänä päivänä on paljon taakoitettuja, huolien ja murheiden alle uupuvia ihmisiä, jotka tarvitsisivat kipeästi rinnalleen tulijoita, huolionsa ja murheidensa kantajia, lähimmäisiä, jotka omat tarpeensa unohtaen ovat valmiita viemään heidän asiansa esirukouksin Herran eteen:

2. Kantakaa toistenne kuormia, ja niin te täytätte Kristuksen lain. (Gal 6:2)

1. Mutta meidän, vahvojen, tulee kantaa heikkojen vajavaisuuksia, eikä elää itsellemme mieliksi. (Room 15:1)

16. ... rukoilkaa toistenne puolesta, että te parantuisitte; vanhurskaan rukous voi paljon, kun se on harras. (Jaak 5:16)

Ja mikä olikaan sisarien lähettämä pyyntö?

"Herra, katso, se, joka on sinulle rakas, sairastaa." (11:3)

Mitä sisaret eivät sano?

Jaakob sanoo: *"Joka siis ymmärtää tehdä sitä, mikä hyvää on, eikä tee, hänelle se on synniksi." (Jaak 4:17; kts. myös Luuk 12:47)*. Tästä näkyy periaate, ettei vain se, mitä me teemme, ole tärkeää, vaan myös siihen kiinnitetään huomio, mitä me jätämme tekemättä. Vastaavasti meistä ei kerro jotakin vain se, mitä me sanomme, vaan myös se, mitä me jätämme tarkoituksella sanomatta (vrt. Snl 15:23; 25:11; Luuk 23:9).

Ensiksi katsommekin, mitä sisaret viestissään eivät sano. Heidän lähettämänsä viesti on niukkasnainen, vain yhden lauseen mittainen. Siitä puuttuu asioita, joita me olimme siihen lisänneet. Sisaret eivät mainitse sairastavaa veljeään nimeltä, he eivät pyydä Jeesusta saapumaan sairaan luokse Betaniaan eivätkä he suoraan pyydä Jeesusta edes parantamaan Lasarusta – vaikka nämä kaikki kyllä sisältyivät rivien väliin (11:21,32) – ja he eivät esitä mitään ehdotusta tai vaatimusta siitä, kuinka Jeesuksen tulisi toimia Lasaruksen kohdalla. He sanovat vain: *"katso, se, joka on sinulle rakas, sairastaa"*.

Sisarten viestin niukkasnaisuus kertoo heidän senhetkisestä luottamuksesta, uskosta ja läheisestä suhteestaan Jeesukseen: *"Hän kyllä tietää miten toimia, voimme luottaa Häneen"*. Tulemme kuitenkin näkemään että matkan varrella heidänkin uskonsa tuli suuresti koetelluksi – kuten meidänkin tulee enemmän tai myöhemmin (1. Piet 1:6-7).

Kolme evankeliumia kertoo Pietarin anopin sairastumisesta ja kukin ilmaisee eri tavalla, miten avunpyyntö ja tieto sairaudesta välittyi Jeesukselle. Luukkaan mukaan he rukoilemalla rukoilivat (alkukieli) Jeesusta anopin puolesta (Luuk 4:38), Matteus ei kerro kenenkään rukoilleen mitään, riitti, että Jeesus itse näki anopin sairastavan (Matt 8:14), mutta Markuksen mukaan tilanteessa toimittiin kuten Betanian sisaret viestis-

sään: *"he kohta puhuivat hänestä Jeesukselle"* (**Mark 1:30**) – vain puhuivat ilman vaatimuksia tai ehdotuksia siitä, kuinka Jeesuksen tulisi anopin kohdalla toimia.

Sekä Lasaruksen että Pietarin anopin kohdalla Jeesus vastasi suurenmoisella tavalla tällaiseen lyhyeen luottamusta osoittavaan ilmaisuun, missä koko asia uskossa ja luottamuksessa jätettiin Hänen käsiinsä, Hänen ratkaistavakseen.

Raamattu puhuu kyllä rukoilemalla rukoilemisesta (Jaak 5:17) ja siitä me emme ota mitään pois. Raamattu puhuu myös yötä päivää rukoilemisesta (Luuk 18:7) ja sekin on kehoitus meille. Mutta joskus monisanaisuutemme (vrt. Matt 6:7: *"kun rukoillette, niin älkää tyhjiä hokeko niinkuin pakanat, jotka luulevat, että heitä heidän monisanaisuutensa tähden kuullaan"*) voi kummuta epäuskosta, luottamuksen puutteesta Jumalaan. Me emme rohkene jättää asiaa Hänen hoidettavakseen, me emme uskalla laskea taakkaamme Herran kannettavaksi vaan olemme koko ajan väänteessä vaikka meille sanotaan: *"heittäkää kaikki murheenne hänen päällensä, sillä hän pitää teistä huolen"* (**1. Piet 5:7**). Ja joskus me rukouksissamme lisäksi ohjeistamme Jumalaa hyvinkin tarkkaan ikään kuin me tietäisimme paremmin, kuinka tilanteessa tulisi toimia.

Meillä on tässä kohti opittavaa sisarista. Onkin sanottu, että usko on jäämistä ehdoitta toisen varaan, kun ensin tietää kuka ja millainen tuo toinen on – ja mehän tiedämme: Hän on kaikki näkevä ja kaikkivoipa Jumala, jonka varaan me voimme elämämme ja asiamme huoletta laskea.

Mihin sisaret eivät vetoa?

On opettavaa katsoa myös mihin sisaret eivät vetoa asiaansa esittäessään: He eivät sano: "Se, joka sinua rakastaa, sairastaa" – eli he eivät vetoa siihen, mitä Lasarus oli ja antoi puoleltaan Jeesukselle. He eivät myöskään sano: "Se, joka ainoana veljenämme on vanhuutemme tuki ja turva, sairastaa" – eli he eivät vetoa siihen, mitä kaikkea Lasarus merkitsi heille. He eivät myöskään vetoa siihen, että Jeesus oli usein vierailut heidän kodissaan ja he olivat palvelleet Häntä ylitsevuotavasti (Luuk 10:38; Matt 21:17) – eli he eivät vedonneet edes vaivannäkemiseensä ja uhrautumiseensa Jumalan valtakunnassa.

Älä sinäkään rukouksissa vetoa niihin, mihin sisaretkaan eivät vedonneet, älä sinäkään nosta pyyntösi perustaksi niitä, mitä sisaretkaan eivät nostaneet: Mikään itsestämme nouseva ei kelpaa perustaksi. Emme voi vedota rakkauteemme, sillä sanotaanhan *"Me rakastamme, koska hän on ensin rakastanut meitä"* (**1. Joh 4:19 RK**), emme voi vedota vaivannäköömme sillä sanotaanhan:

10. Niin myös te, kun olette tehneet kaiken, mitä teidän on käsketty tehdä, sanokaa: 'Me olemme ansiottomia palvelijoita; olemme tehneet vain sen, minkä olimme velvolliset tekemään.' (**Luuk 17:10**)

2. tunti: ke 7.5.2014 klo 19 - 20

Kertaus

Viime kerralla lähdimme liikkeelle henkilöesittelyllä: katsoimme Marttaa, Mariaa ja Lasarusta ja saimme oppia heistä ja heidän kauttaan Jumalasta. Sitten katsoimme Betaniaa ja huomasimme, että Raamatussa onkin kaksi Betaniaa, joita yhdisti tapahtumien samankaltaisuus: ensimmäisessä kerrotut selittävät ja syventävät toisessa kerrottua ja päinvastoin. Lisäksi huomasimme tämän saman toisiaan täydentävän periaatteen vallitsevan myös maallisen ja taivaallisen kaikkeinpyhimmän välillä, maalliseen ja taivaalliseen paratiisiin välillä, Siionin vuorella olevan Jerusalemin ja taivaallisen uuden

Jerusalemiin välillä ja Paavalin mukaan vieläpä Aabrahamin orjattaren Haagarin ja Iakia edustavan Siinain vuoren, toiselta nimeltään Haagarin vuoren, välillä.

Lisäksi näimme, että vaikka Betanian sisarukset olivat suurenmoisia ja Lasaruksellakin oli oikein nimenä "*Jumala auttaa*", niin siitä huolimatta hän sairastui. Pyhää perhettäkin, meitäkin, voi kohdata vaikeudet kuin ilman meidän omaa syytämme. Sairauden ilmaantuessa sisaret lähettivät heti viestiä Jeesukselle ja joku lähti sitä vaivojaan säästämättä viemään perille. Kysyimme: käännymmekö me hädässämme Jumalan puoleen ja olemmeko alttiita kantamaan toistemme kuormia ja esirukoilemaan toistemme puolesta?

Lopuksi ennätimme katsoa vielä sitä, mitä sisaret eivät pyynnössään sanoneet ja mihin he eivät vedonneet ja halusimme ottaa oppia näistä.

Ja nyt jatkamme tästä lukemalla uudelleen sisarien lähettämän viestin:

"Herra, katso, se, joka on sinulle rakas, sairastaa." (11:3)

Mihin sisaret vetoavat?

No mihin sisaret sitten vetoavat, mikä oli heidän pyyntönsä perusta? He sanovat: "*se, joka on sinulle rakas, sairastaa*" (11:3). He vetoavat siis yksin Jeesuksen osoittamaan rakkauteen Lasarusta kohtaan, siihen mitä Kristus itsessään on.

Jumalan rakkaus meitä ihmisiä kohtaan kanavoituu Jeesuksen Kristuksen kautta, Hänen antamisensa kautta:

16. Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä. (Joh 3:16)

Ja tämä rakkaudenteko, tämä antaminen, on myös Jumalan kaiken muun antamisen ainoa perusta:

32. Hän, joka ei säästänyt omaa Poikaansa, vaan antoi hänet alttiiksi kaikkien meidän edestämme, kuinka hän ei lahjoittaisi meille kaikkea muutakin hänen kanssansa? (Room 8:32)

Jumalan on siis rakkaudessaan antanut meille jo sen kaikkein suurimman lahjan eli Poikansa, ja tähän jo annettuun perustuen me voimme pyytää Häntä antamaan kaikkea muutakin. Jos tätä ensin mainittua rakkaudessa antamista ei olisi tapahtunut, niin Hän ei voisi antaa eikä lahjoittaa meille mitään muutakaan.

Sisaret vetosivat siis Jeesuksen rakkauteen Lasarusta kohtaan. Vedotkaamme mekin anomisessamme ja pyytämisessemme Jumalan Kristuksessa osoittamaan rakkauteen meitä kohtaan.

Millä sanalla sisaret aloittavat pyyntönsä?

Millä sanalla sisaret aloittivat pyyntönsä? He aloittivat sen sanalla "*Herra*" (11:3). Kun Jumala ilmoitti jo yli-ikäiseksi käyneelle Aabrahamille ja Saaralle lisäksi syntymästä, Saara nauroi ajatukselle. Silloin Herra ojensi Saaraa sanomalla: "*Onko mikään Herralle mahdotonta?*" (1. Moos 18:11). Miten alkukielen mukaan ristinryöväri rukoili Jeesusta? "*Herra, muista minua kun tulet valtakuntaasi*" (Luuk 23:42 Novum). Hän oli tuona päivänä ehkä ainut, joka uskoi Jeesuksen herruuteen, kuninkuuteen ja valtakuntaan tulemiseensa eli Kristuksen ylösnousemukseen. Ja mitä Jeesus hänen Herranaan vastasi hänelle? "*Tänä päivänä pitää sinun oleman minun kanssani paratiisissa.*" (23:43; paratiisi on näin osa Jeesuksen valtakuntaa).

Aloittaessaan pyyntönsä *Herra*-sanalla myös sisaret osoittivat – ainakin sanojen tasolla – uskovansa Jeesuksen herruuteen ja kuninkuuteen (Mariahan voitelikin Jeesuksen luvussa 12 selvästi myös kuninkaaksensa), siihen, että Jeesuksella on valta parantaa Lasarus, Hänelle Herrana mikään ei ole mahdotonta (11:21-22,32).

Myös meidän tulee pyytäämme ja anoessamme kasvaa yhä voimallisemmin siihen, että "*Jeesus Kristus on Herra*" (**Fil 2:11**), Hänelle Herrana ja kuninkaana "*on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä*" (**Matt 28:18**), Hänelle **Herrana** mikään ei ole mahdotonta – silloin mekin alamme saamaan rukousvastauksia.

4. *Mutta sen kuultuaan Jeesus sanoi: "Ei tämä tauti ole kuolemaksi, vaan Jumalan kunniaksi, että Jumalan Poika sen kautta kirkastuisi."* (**11:4**)

"Mutta sen (viestintuojan viestin) kuultuaan Jeesus sanoi" (11:4)

Vaikka Jeesus Jumalana tiesi Lasaruksen liittyvät tapahtumat ja käänteet reaaliajassa, niin jae 11:4 osoittaa Hänen alkaneen toimimaan asiassa näkyvästi vasta sen jälkeen, kun sisarien lähettämä viesti oli toimitettu Hänelle. Hän odotti yhteydenottoa ja reagoi pyyntöön vasta tämän saatuaan.

Jumala tietää kyllä meidänkin asiamme tarkkaan, vuosia etukäteenkin, mutta hengen lait menevät tänäkin päivänä niin, että jos me emme ano, pyydä ja rukoile, niin yleensä emme saakaan mitään ("*Teillä ei ole, sentähden ettette ano*", **Jaak 4:2**), mutta kun anomme ja pyydämme ("*kaikessa saattakaa pyyntönne rukouksella ja anomisella kiitoksen kanssa Jumalalle tiettäväksi*", **Fil 4:6**), niin **silloin** Herra on luvannut vastata meille oman viisautensa mukaan (Matt 7:7-11) – ei aina niin kuin me toivomme mutta kuitenkin kokonaisuutta ajatellen parhaiten (11:6,15).

"Mutta sen kuultuaan Jeesus sanoi: "Ei tämä tauti ole kuolemaksi ..." (**11:4**)

Edellä näimme miten sisarien lähettämä viestinviejä oli lähtenyt matkaan. Uskon miehen tehneen parastaan ja yrittäneen juosta tuo kahden Betanian välisen 40 km:n maratonmatkan maastovaikeuksista huolimatta yhdessä päivässä. Ja sanat "*mutta sen kuultuaan*" vievätkin meidät siihen hetkeen, jolloin hän oli juuri saapunut perille ja ker-tonut asiansa Jeesukselle. Kun Jeesus kuuli Lasaruksen sairastavan, mitä Hän sanoi? "*Ei tämä tauti ole kuolemaksi ...*" ja jakeen 11:6 mukaan hän tämän jälkeen "*viipyi ... siinä paikassa, missä ... oli, vielä kaksi päivää*" (**11:6**; huomaa, että Jeesus lausui sanat "*Lasarus on kuollut*" vasta "*niiden kahden päivän kuluttua*", **11:7,14**).

Tästä kahden päivän viipymisestä (11:6), Lasaruksen neljän päivän haudassa olemisesta (11:17) ja kahden Betanian välisestä etäisyydestä (vei juosten yhden päivän, seurueessa vaeltaen kaksi päivää) voidaan päätellä, että viestinviejän ollessa matkalla Lasarus kuoli.

Menkäämmekin nyt Martan ja Marian Betaniaan: Viestinviejän lähdettyä sisaret jäivät ilmeisen luottavaisina odottamaan Jeesuksen saapumista. He varmaankin rohkaisivat Lasarustakin sanomalla: "Kestä vielä hetki, sana on jo lähetetty ja Hän on varmaankin jo matkalla tänne." Mutta aika kului eikä Jeesusta saapunut – ja niin Lasarus kaikkien pettymykseksi kuoli taudin murtamana (11:14).

Sisarukset pesivät Lasaruksen ruumiin, käärivät sen yrttien kera siteisiin (11:44) ja lait-toivat ruumiin hautaan, missä todennäköisesti oli jo heidän vanhempiansa luut. Ja kivi vieritettiin takaisin haudan suulle (11:38). Eikä Jeesusta näkynyt vielääkään missään. Sisarien pettymys siihen, että Jeesus ei saapunutkaan ajoissa tulee ilmi heidän sanois-taan myöhemmin: "*Herra, jos sinä olisit ollut täällä, ei minun veljeni olisi kuollut*" (**11:21,32**).

Palataan vietinviejään: Kun hän kuuli Jeesuksen suusta suurenmoiset sanat "*ei tämä tauti ole kuolemaksi, vaan Jumalan kunniaksi, että Jumalan Poika sen kautta kirkastuisi*"*, niin Betanian tilanteen tietäen hän tuskin pystyi jäämään paikoilleen noiksi kahdeksi päiväksi, vaan lähti oletettavasti heti seuraavana aamu juoksemaan takaisin mutta nyt kevyin askelin ilosanomaa kantaen. Ja ehkä hän jo Martan ja Marjan kotia lähes tyessään huusi matkan päästä: "Jeesus sanoi, *ettei tämä tauti ole kuolemaksi*". Mutta mitä hän näkikään perille saavuttuaan: itkeviä naisia, Lasarus hautaan laitettuna. Mikä järkytys.

* *Vaikka Johannes ei kerro oliko nämä sanat Jeesuksen vastaus viestintuojan välitykselle sisarille, niin Hänen myöhemmät Martalla lausumat sanat "enkö minä sanonut sinulle, että, jos uskoisit, niin sinä näkisit Jumalan kirkkauden."(11:40) näyttäisivät vahvistavan sen.*

Ajattelen, että Jeesuksen sanat "*ei tämä tauti ole kuolemaksi*" puutteellisesti ymmärrettyinä – Jeesushan selitti näitä asioita tarkemmin Martalla ja Marialla vasta silloin, kun Hän tuli Betaniaan herättämään Lasarusta –, vaikka siinä olikin jatkona "*vaan Jumalan kunniaksi, että Jumalan Poika sen kautta kirkastuisi*", synnyttivät monia kysymyksiä, ehkä uskonkriisiinkin: tapahtumat ja Jeesuksen sanat eivät näyttäneet täsmävän. Sisarten tuntoja olisi voinut kuvailla vaikkapa sanoilla: "avunpyyntö, joka jäi vastausta vaille", "lausuttu lupaus, joka ei toteutunutkaan", "nimi (Lasarus = "*Jumalauttaa*")", joka jäi kuolleeksi kirjaimeksi".

Betanian sisarilla on kaikkina aikoina ollut kanssasisaria ja -veljiä. Aabraham ja Saara tuskailivat (1. Moos 15:2,8) joutuessaan odottamaan perillisestä saamansa lupauksen täyttymistä 25 vuotta (1. Moos 12:1-4; 21:5) ja tuohon aikaan mahtui lankeaminen lihan tekoonkin: Haagariin yhtyminen ja Ismaelin syntyminen (16:1s.).

Johannes Kastaja lähetti vankilasta epätoivoisen kysymyksen Jeesukselle: "*Oletko sinä se tuleva, vai pitääkö meidän toista odottaman?*" (**Matt 11:3**). Johannes oli saarnannut Jordanilla voimakkaasti Messiaasta henkilönä, jolla "*on viskimensä kädessään, ja hän puhdistaa puimatanterensa ja kokoaa nisunsa aittaan, mutta ruumenet hän polttaa sammumattomassa tuleessa.*" (**Matt 3:12**) ja tämä yhtyikin lukuisiin VT:n messiasennustuksiin (1. Moos 3:15; Jes 11:4; 61:2; 63:3-6) – mutta nyt ei näyttänyt tapahtuvankaan mitään tämänkaltaista: "minä istun vankityrmässä jumalattomien rääkättävänä ja Jordanilla kastamani mies ei puutu tähän millään tavalla, ei puhdistu ketään pois viskimellä eikä heitä ketään sammumattomaan tulee." Johannesta kalvoikin epäily: "Olinko sittenkin väärässä, onko tämän Jeesus sittenkään se VT:n Kirjoituksissa luvattu, tuleva Messias, vai pitääkö meidän vielä toista odottaman."

Myös me voimme vajota epäilyjen suohon ja joutua kokemaan elämässämme koviakin, Jumala viekin meitä erilaista tietä kuin olimme toivoneet ja rukoilleet. Mutta koettelemustenkin keskelläkin meidän tulisi elää Jumalan avulla todeksi Hänen sanansa: "*olkoot minun tieni sinun silmissäsi mieluiset.*" (**Snl 23:26**) ja "*autuas on se, joka ei loukkaannu minuun*" (**Matt 11:6**) – sillä kaiken takana on sittenkin rakastava Isä ja suuri tarkoitus: "*että Jumalan Poika sen kautta kirkastuisi*".

5. *Ja Jeesus rakasti Marttaa ja hänen sisartaan ja Lasarusta.*

6. *Kun hän siis kuuli hänen sairastavan, viipyi hän siinä paikassa, missä hän oli, vielä kaksi päivää; (11:5-6)*

Kuinka Jeesus saattoi viivyttää lähtöään kaksi päivää?

Jae 11:6 osoittaa Jeesuksen viivyttelleen tarkoituksellisesti lähtöään ja apunsa antamista kahdella päivällä. Miten tuskaista Betanian sisarusten olikaan odottaa Jeesusta

saapuvaksi ennen Lasaruksen kuolemaa ja sen jälkeenkin. Tämä näkyy heidän sanoistaan: *"Herra, jos sinä olisit ollut täällä, niin minun veljeni ei olisi kuollut."* (11:21,32).

Betanian tilanne huomioiden jae 6 (kahden päivä viipyminen) onkin inhimillisesti ajatellen jo yksinään riittävän vaikeasti ymmärrettävä, mutta jae 5 (rakasti) ja jae 6 (silti vain viipyi) toisiinsa liitettynä – kuten teksti tekee – ovat luvun 11 vaikeimmin ymmärrettävä jaepari. Jos Jeesus kerran rakasti Marttaa, Mariaa ja Lasarusta, niin miksei Hän lähtenyt matkaan heti tai miksei Hän toiminut kuten kuninkaan virkamiehen pojan (Joh 4:49-51) ja sadanpäämiehen palvelijan kohdalla (Matt 8:8-13), jolloin Hän lähetti etäältä Sanansa ja paransi heidät? Miksi Hän salli Lasaruksen kuolla ja miksi Hän antoi sisarusten kärsiä kaksi ylimääräistä päivää?

Jos jakeen 6 viivyttely herätti epäilyjä siitä mahtoiko Jeesus sittenkään rakastaa sisarusia, niin sen torjumiseksi Johannes haluaakin juuri ennen jaetta 6 vakuuttaa jakeessa 5 Jeesuksen rakastaneen heitä kaikkia. Kahden päivän viivyttely ei siis johtunut rakkauden puutteesta.

Mutta vieläkin enemmänkin voidaan sanoa: jae 5 ei vain hälvennä epäilyä Jeesuksen rakkaudesta, vaan se ilmaisee syyn jakeen 6 käyttäytymiselle: Jeesuksen viipyminen niin, että Lasarus ennätti kuolla ja tulla haudatuksi ja olla haudassakin neljä päivää, olikin seurausta Hänen rakkaudestaan Marttaa, Mariaa ja Lasarusta kohtaan!

UT:ssa *"rakkaus, rakastaa"* -ilmaisut on käännetty oikeastaan kahdesta eri kreikan sanasta. Ensimmäinen on *fileo*, mikä tarkoittaa *"ystävä- ja sukulaisrakkautta, inhimillistä kiintymystä ja pitämistä, huolehtimista ja myötäelämistä, toveruutta"* ja tämä *fileo*-rakkaus on enemmän tai vähemmän valikoivaa rakkautta ja säilyäkseen se odottaa toiselta osapuolelta vastarakkautta.

Toinen sanoista on *agape*, mikä tarkoittaa *"jumalallista ja yliluonnollista rakkautta, itsensä antavaa ja uhraavaa rakkautta"*, ja se on rakkautta ilman ehtoja, se ei edellytä vastarakkautta. 1. Kor 13:4-8 kertoo varsinkin kattavasti millaista *agape*-rakkaus on.

Jakeessa 5 Jeesuksen rakkaudesta sisaria kohtaan käytetään *agape*-sanaa. *Fileo*-rakkaus ei säälivänä ystävä-rakkautena olisi sallinut auttajan viivyttellä kahta päivää (11:6), mutta *agape*-rakkaus jumalallisena rakkautena pystyi senkin tekemään, jopa näki hyväksi niin tehdä ja vieläpä iloitsi niin tehdessään (11:15 *"iloitsen teidän tähtenne siitä, etten ollut siellä"*). Sama *agape*-rakkaus sai jopa Isä Jumalan uhraamaan oman Poikansa meidän syntisten edestä – tätä pelkkä *fileo*-rakkaus ei olisi pystynyt tekemään, sillä olimmehan me tuolloin vielä Jumalan vihollisia (Room 5:10 *"kun vielä olimme Jumalan vihollisia, tulimme sovitetuiksi hänen kanssaan hänen Poikansa kuoleman kautta"*). Jos meissä on tätä samaa *agape*-rakkautta, niin mekin pystymme rakastamaan vihollisiammekin (Matt 5:44).

Muuten lähettämässään vietissään (11:3) sisaret ilmaisivat Jeesuksen rakastavan Lasarusta myötäelävällä *fileo*-rakkaudella ja tältä pohjalta ymmärtää vielä paremmin sen, miksi Jeesuksen viipyminen otti heille koville: kuinka ystävä saattoi olla heti lähtemättä auttamaan ystävänsä?

Miksi Jeesus viivytti lähtöään kaksi päivää?

Saatuana viestin Lasaruksen sairastumisesta Jeesus siis viivytti lähtöään kahdella päivällä. Ja nyt kysymme: miksi?

(1) Ensiksi Jeesus ei milloinkaan suostunut ihmisten, ei edes Hänelle läheistekään, mielipiteiden ja odotusten johdateltavaksi (2:4: 7:3-8), jos ne poikkesivat Isän tahdosta. Ihmisten odotuksista huolimatta (vrt. 2. Tim 4:3) Hän puhui vain sen, minkä kuuli Isän puhuvan (Joh 5:30; 8:38; 14:24; 15:15), Hän teki vain ne teot, mitkä näki Isän tekevän (Joh 5:19-20) ja Hän lähti liikkeelle vasta silloin, kun Isän ohjailema "pilvenpatsas"

nousi ja lähti liikkeelle (vrt. 4. Moos 9:17-23). Kerrankin veljien kehottaessa Jeesusta lähtemään lehtimajanjuhille Hän vastasi:

8. Menkää te ylös juhille; minä en vielä mene näille juhille, sillä minun aikani ei ole vielä täyttynyt (tullut). (**Joh 7:8**; kts. myös Joh 4:4; 9:51 ja 13:33)

Ennen liikkeelle lähtöään Jeesus odotti siis kaksi päivää, koska tämä oli Isän aikataulu Hänelle Lasaruksen tapaukseen ja näin toimien se koituisi "*Jumalan kunniaaksi, että Jumalan Poika sen kautta kirkastuisi*" (**11:4**)

Meidänkin tulisi Jeesuksen tavoin pyrkiä löytämään Jumalan aikataulu elämämme ratkaisussa, Hänen tapansa toimia meidän kauttamme.

(2) Toiseksi inhimillinen sääli (Hepr 4:15; 5:2) ja *fileo*-rakkaus, kiitollisuudenvelkakin vierailuilla saamastaan palvelusta, vetivät Jeesusta lähtemään heti matkaan voidakseen lyhentää ystäviensä kärsimystä Betaniassa, mutta kuitenkin Hän viivytti lähtöään kahdella päivällä, jotta Lasarus ennättäisi olla haudassa neljä päivää (11:17). Miksi tämä haudassaoloaika piti tulla täyteen?

Juutalaisen uskomuksen mukaan sielu viipyi vainajan läheisyydessä kolmen päivän ajan toivoen voivansa vielä palata ruumiiseen, mutta neljäntenä päivänä se jätti ruumiin ikuisiksi ajoiksi vieden mennessään kaiken toivon henkiin palaamisesta. Ihminen oli tällöin juutalaisen mielestä peruuttamattomasti kuollut.

Jeesus oli jo aikaisemmin herättänyt Jairuksen tyttären, joka vielä kodissaan olevana oli juuri kuollut (Luuk 8:42,49,54-55), ja Hän oli herättänyt Nainin lesken pojan, jota oli tiin parhaillaan kantamassa hautaan (Luuk 7:12-15). Mutta koska Jeesus tahtoi Lasaruksen herättämisellä osoittaa vielä voimallisemmin olevansa "*ylösnousemus ja elämä*" (**11:25**), niin Hän tahtoi tällä kertaa herättää kaikkien mielestä peruuttamattomasti kuolleen (tämä ajatus näkyy jakeissa 11:21, 24, 32 ja 37), neljä päivää haudassa olleen mahdolloman tapauksen, ja näin riistää kaikilta selittelyn mahdollisuudet.

Jeesus viipyi siis kaksi päivää, että Lasaruksen herättämisestä ennättäisi tulla mahdollisista mahdollisista tapaus ja näin toteutuisi Hänen sanansa: "*... vaan Jumalan kunniaaksi, että Jumalan Poika sen kautta kirkastuisi.*" (**11:4**). Ja niinpä herättämisen jälkeen kerrotaankin: "*Niin useat juutalaisista, jotka olivat tulleet Marian luokse ja nähneet, mitä Jeesus teki, uskoivat häneen.*" (**11:45**). Tämän ihmeen jälkeen myös juutalaisten johtomiehet joutuivat tunnustamaan: "*Mitä me teemme, sillä tuo mies tekee paljon tunnustekoja?*" (**11:47**).

Ja tässä kohti voidaan kuin etukäteen sanoa: tarvittiin näin suuri tunnusteko ja juuri Juudeassa, että ne tapahtumat lähtivät vyörymään joiden tuli tulevana pääsiäisenä tapahtua.

Joskus Jumala rakkaudessaan sallii meidänkin joutua mahdollisuuden eteen, olla ongelmamme kanssa ns. haudassa neljä päivää, jotta me varmasti näkisimme Hänen ilmestyessään, että se oli yksin Hänen tekonsa ja antaisimme kaiken kunnian Hänelle.

(3) Kolmanneksi Jeesus viipyi kaksi päivää myös siksi, että Lasaruksen ruumis ennättäisi alkaa mätänemään. Jeesuksen saavuttua paikalle Martan sanat kuuluivatkin: "*Herra, hän haisee jo.*" (11:39).

Herättämällä mätänemistilassa olevan Lasaruksen Jeesus tahtoi osoittaa olevansa Jumala, joka kykenee kutsumaan eräänä päivänä haudoistaan ylös maaksikin muuttuneet ruumiit. Mikään ei ole Hänelle mahdotonta, kukaan ei ole ollut haudassaan niin kauan eikä kukaan hävinnyt niin olemattomiin (vrt. **Room 4:17**: "*kutsuu olemattomat, ikäänkuin ne olisivat*"), etteikö Jeesuksen käskyhuuto (1. Tess 4:16) nostaisi häntä haudastaan.

Tämän voimansa ja tämän totuuden osoittamiseksi Jeesus viipyi ne kaksi päivää ennen kuin lähti liikkeelle.

(4) Neljänneksi Jeesus odotti kaksi päivää siksi, että Lasaruksen tapaus muistuttaisi mahdollisimman paljon Hänen omaa edessä olevaa ristin tapahtumaa: Antamalla Lasaruksen sairastua ja apua saamatta kuolla ja antamalla hänen läheistensä odottaa useita päiviä surun ja epätoivon vallassa apua saamatta Hän tahtoi valmistaa opetuslapsiaan oman ristintiensä "sairastumiseen" ("*Hän oli ... kipujen mies ja sairauden tuttava ... meidän sairautemme hän kantoi, meidän kipumme hän säilytti päällensä.*", **Jes 53:3-4**) ja kuolemaan, jolloin Jumala ei rientäisikään apuun Häntä pelastamaan – kuten ei rientänyt apuun pelastamaan Lasarustakaan – ja opetuslapsetkin joutuisivat Martan ja Marian tavoin usean päivän ajaksi murheen ja epätoivon valtaan apua saamatta (Luuk 24:13-21). Mutta valtavin yhtäläisyys tulisi olemaan tietenkin siinä, että niin kuin Lasaruksen kuolema tulisi päättymään varmasti ylösnousemukseen iloon ja riemuun, samoin opetuslastenkin suru tulisi päättymään Jeesuksen ylösnousemukseen tuomaan iloon ja riemuun.

Näemme miten Jeesuksen viivyttelyn kautta Lasaruksen tapauksesta tuli kaikinensa kenraaliharjoitus Jeesuksen ja opetuslasten edessä olevaan tapahtumaan (vrt. Room 15:4; kts. jakeen 11:43 tarkastelua). Ja siksi Jeesus viipyi vielä ne kaksi päivää ennen kuin lähti liikkeelle.

(5) Viidenneksi Jeesus viivytti lähtöään kaksi päivää siksi, että kansaa ennättäisi saapua jo ennakkoon pääsiäisjuhille Jerusalemiin (11:55; Novum: "Juutalaisia alkoi koontua Jerusalemiin useita viikkoja ennen pääsiäistä. Erilaiset puhdistusmenot veivät aikaa.") ja heitä voisi näin mennä Lasaruksen kuolemasta kuultuaan runsaasti myös vieressä olevaan Betaniaan (11:19), toiset aidosti suremaan ja myötäelämään, toiset ylipappien ja fariseusten lähettämänä urkkimaan, kuten oli tapahtunut jo aikaisemminkin (Matt 22:15-16; Luuk 20:20) – ja Jumala tarvitsi paikan päällä näitä kumpaakin joukkoa Jeesuksen saapuessa Betaniaan herättämään Lasaruksen. Miksi, siihen etsimme vastausta myöhemmillä tunneilla.

7. mutta niiden kuluttua hän sanoi opetuslapsilleen: "*Menkäämme taas Juudeaan*".

8. Opetuslapset sanoivat hänelle: "*Rabbi, äsken juutalaiset yrittivät kivittää sinut, ja taas sinä menet sinne!*" (11:7-8)

Opetuslapset tiesivät miten Juudeaan menemisen olevan vaarallista, koska siellä oli Jerusalem temppeleineen, siellä oli ylipapit ja fariseukset, kansan vanhimmat ja muut lainkiivailijat. Ja siellä Jeesusta oli yritettykin kivittää jo ainakin kahdesti (Joh 8:59; 10:31). Siksi he yrittivät kaikin voimin estää Jeesusta menemästä Juudeaan – mutta huomaa: samanaikaisesti itse Juudeassa sisarukset odottivat henkeään pidätelleen Jeesukselle saapumista luokseen. Näin Jeesukseen kohdistui vastakkaisia odotuksia.

Jumala joutuu tänäänkin toimimaan erilaisten odotusten ja rukousten "ristipaineessa": maanviljelijä rukoilee kuivuuden katkaisevaa sadetta, mutta telttajuhlilla oleva yhdessä lomailijan kanssa silloinkin poutaa, isä odottaa poikavauvaa ja äiti tyttöä, yksi pyytää Herraa ottamaan vanhuksen jo taivaan kotiin ja toinen pyytää hänelle vielä runsaita elinvuosia, yksi rukoilee Herraa siunaamaan kaikin tavoin maatamme ja kansaamme ulkoisella rauhalla ja toinen pyytää synnin vuoksi tuomion tulta (kuten Johannes ja Jaakob Samarialle, Luuk 9:54) että kansa heräisi, ...

Me menisimme sekaisin näiden pyyntöjen kanssa, mutta onneksi Jumala on Jumala, joka tietää miten pitää toimia. Samoin Jeesus tiesi mitä tehdä Juudeaan menemisensä kanssa: Hän sanoi ilman empimisiä "*menkäämme*" (11:7) ja "*minä menen*" (11:11).

9. Jeesus vastasi: "*Eikö päivässä ole kaksitoista hetkeä? Joka vaeltaa päivällä, se ei loukkaa itseänsä, sillä hän näkee tämän maailman valon.*"

10. Mutta joka vaeltaa yöllä, se loukkaa itsensä, sillä ei hänessä ole valoa." (11:9-10)

Palestiinassa valoisa aika jaettiin 12 hetkeen ja näin yksi hetki kesäaikaan oli hieman pidempi kuin talvella. Keinovalot olivat heikkoja, työnteko ja kulkeminen ulkosalla lopuivat auringon laskiessa ja pimeän tullessa. Yöllä vaeltava loukkasi itseään helposti sokean tavoin (Matt 15:14).

Raamattu vertaa ihmiselämää päivään (Jes 38:5,7-8: kun elämää pidennettiin, aurinko siirtyi taaksepäin; Jer 15:9: kesken elämänsä kuolleen aurinko laski keskellä päivää; Srn 12:1-2: vanhuudessa pimenee aurinko; Job 18:17-18: kuoleva sysätään valosta pimeään): syntymä on kuin aamun sarastus, lapsuus valkenevaa aamua, aikuisuus työnteon aikaa, vanhuus hämärtyvää iltaa ja lopulta silmät sulkeva kuolema kuin väsyneen nukahtaminen vuoteelleen yöuneen.

Päivä elämän vertauskuvana onkin sopiva, sillä niin kuin ihminen ei voi määrätä päivän pituutta (1. Moos 1:16), hän ei voi määrätä – en puhu nyt itsemurhatapauksista – elämänsä pituutta:

16. Sinun silmäsi näkivät minut jo idussani. Minun päiväni olivat määrättyt ja kirjoitetut kaikki sinun kirjaasi, ennenkuin ainoakaan niistä oli tullut. (Ps 139:16)

5. Hänen päivänsä ovat määrättyt, ja hänen kuukausiensa luku on sinun tiedossasi; sinä olet asettanut hänelle määrän, jonka ylitse hän ei pääse. (Job 14:5)

Mutta jakeissa 11:9-10 Jeesus ei puhu päivästä vain ihmiselämänä yleensä, vaan ennemminkin Hänen omilleen antamana henkilökohtaisena työaikana. Jeesus sanookin:

4. Niin kauan kuin päivä on, tulee meidän tehdä hänen tekojansa, joka on minut lähettänyt; tulee yö, jolloin ei kukaan voi työtä tehdä. (Joh 9:4, tässä päivä viittaa myös koko armotalouskauteen)

Mutta miksi Jeesus juuri nyt päätyi puhumaan päivästä ja sen hetkistä? Edellä näimme opetuslasten pelänneen Juudaan menemistä Jeesuksen puolesta, mutta jae 11:16 osoittaa, että he pelkäsivät sitä myös omasta puolestaan:

16. Niin Tuomas, jota sanottiin Didymukseksi, sanoi toisille opetuslapsille: "Menkäämme mekin sinne, kuollaksemme hänen kanssansa." (11:16)

Jeesusta oli yritetty surmata jo useamman kerran: Vainoamisen aloitti Herodes Beetlehemissä (Matt 2), sitä yrittivät Nasaretin synagoogassa Jeesuksen puheesta kiukustuneet (Luuk 4:28-30) ja sitä yritettiin senkin jälkeen ja juuri Juudeassa (Joh 8:59; 10:31), mutta tuloksetta. Miksi? Koska tapa oli väärä – Jeesuksen ei oltu ennustettu kuolevan kivittämällä vaan ristiinnaulitsemalla (1. Moos 3:15; Sak 12:10 ja Joh 19:37; 2. Moos 12:46 ja Joh 19:31-33,36; 5. Moos 21:22-23 ja Gal 3:13; Matt 20:18-19 ja Luuk 18:31-33) – ja koska sen (kuoleman) aika (hetki) ei ollut vielä tullut (Joh 7:6-8,30; 8:20; hetki tuli: 12:23; 13:1; 17:1; Luuk 22:53; vrt. Srn 3:1-2).

Ja nytkin Jeesus tiesi, että Hänen työpäivänsä ei ollut vielä päätöksessään eikä Häntä voitaisi tappaa: Hänen tulisi vielä mm. mennä Juudeaan ja herättää Lasarus (11:11). Ja Hän tiesi olevansa Jumalan Karitsana (Joh 1:29,36) Pääsiäislammas (1. Kor 5:7), joka teurastetaan vasta pääsiäisenä – ja toden totta Johanneksen evankeliumin mukaan Jeesus saapuikin pääsiäisviikolla Jerusalemiin samanaikaisesti kun pääsiäislampaat tuotiin kaupunkiin (2. Moos 12:3; Joh 12:1,12; Novumin mukaan 10. päivänä niisankuuta) ja Hän kuoli ristillä samanaikaisesti kuin juutalaiset teurastivat pääsiäislampaitaan Jerusalemissa (Joh 18:28; 2. Moos 12:6; Matt 26:2; 27:45-50) – mutta tuo pääsiäinen ei ollut vielä käsillä vaikkakin se oli lähestymässä kovaa vauhtia.

Ja Jeesus tiesi myös, ettei kukaan näistä apostoleista – jätämme laskuista pois Juudas Iskariotin, joka päätti päivänsä oman käden kautta (Matt 27:5) – peloistaan huolimatta tulisi kokemaan marttyyrikuolemaa vielä moneen vuoteen, sillä Jaakobkin heistä ensimmäisenä kuoli vasta runsas 10 vuotta myöhemmin (v. 44 jKr.).

Siksi Hän tiesi puhua päivän jatkumisesta itsensä ja opetuslastensa kohdalla (11:9).

Mitä Paavali tiesi sanoa omasta kohdastaan?

23. *Ahtaalla minä olen näiden kahden välissä: halu minulla on täältä eritä ja olla Kristuksen kanssa, sillä se olisi monin verroin parempi;*

24. *mutta teidän tähtenne on lihassa viipymiseni tarpeellisempi.*

25. *Ja kun olen tästä varma, niin minä tiedän jääväni eloon ja viipyväni kaikkien teidän luonanne teidän edistymiseksenne ja iloksenne uskossa (Fil 1:23-25).*

Sittemmin Paavali tiesi elämänsä tulleen päätökseen ja hän kirjoittikin Timoteukselle:

6. *Sillä minut jo uhrataan, ja minun lähtöni aika on jo tullut.*

7. *Minä olen hyvän kilvoituksen kilvoitellut, juoksun päättänyt, uskon säilyttänyt. (2. Tim 4:6-7)*

Mitä me näistä opimme? Vaikka kuolema näyttäisi ajavan meitäkin takaa ja meillä itsemme ei olisi mitään käsitystä elämämme vuosien määrästä, se ei tee tyhjäksi sitä, etteikö Jumala tietäisi kaikkea ja ohjaisi elämäämme niin, että se ei tule päättymään Hänen kannaltaan ”kesken vuosiansa” eikä aurinkomme laske kesken työpäivämme, ei ennen kuin Jumalan meille antamat tehtävät ovat tullut loppuun suoritetuksi. Tämä antakoon meille turvallisuutta, lepoa ja rauhaa elämämme jokaiseen päivään.

3. tunti: to 8.5.2014 klo 19 - 20

Kertaus

Ensimmäisen tunnin päätimme siihen, mitä sisaret eivät Jeesukselle lähettämässään viestissä sanoneet ja mihin he eivät vedonneet. Toisen tunnin aloitimme sillä mihin sisaret taas vetosivat: Jeesuksen rakkauteen Lasarusta kohtaan.

Viestin kuultuaan Jeesus sanoi: *"Ei tämä tauti ole kuolemaksi"* – ja kuitenkin Lasarus kuoli. Tämän täytyi olla Betanian sisarille hämmentävää. Näimme miten koetuksen hetkessä olevilla sisarilla on ollut kaikkina aikoina osaveljiä, jotka ovat kyselleet ihmeissään saamiensa lupauksien perään, kuten Aabraham ja Saara, Johannes Kastaja vankilassa ja ehkä joskus mekin. Näimme myös miten viestin saatuaan Jeesus viivytti tarkoituksellisesti heidän luokseen lähtöään kahdella päivällä ja listasimme mahdollisia viivyttelyn syitä.

Lopuksi näimme, miten Juudeaan meneminen sai opetuslapset pelkäämään Jeesuksen ja oman henkensä puolesta, mutta Jeesus rauhoitteli heitä puhumalla päivästä ja sen hetkistä ja tämä antoi meillekin luottamusta siihen, että meidänkään elämämme ei pääty ennen kuin Jumalan meille antama tehtävä on tullut loppuun suoritetuksi.

Ja tästä jatkamme 11. luvun käsittelyä.

11. *Näin hän puhui, ja sitten hän sanoi heille: "Ystävämme Lasarus nukkuu, mutta minä menen herättämään hänet unesta".*

12. *Niin opetuslapset sanoivat hänelle: "Herra, jos hän nukkuu, niin hän tulee terveeksi".*

13. *Mutta Jeesus puhui hänen kuolemastaan; he taas luulivat hänen puhuneen unessanukkumisesta.*

14. *Silloin Jeesus sanoi heille suoraan: "Lasarus on kuollut" (11:11-14)*

Jeesus puhui tässä kuolemasta unena. Tämä ei ollut kaunisteltu kiertoilmaisu, vaan harkittu sanavalinta.

(1) Ensimmäinen hyvä syy uni-sanankäytölle kuolemasta löytyy Jeesuksen sanoista "*Ystävämme Lasarus nukkuu, mutta minä menen herättämään hänet unesta.*" (11:11).

Ruumiin kuolema on ihmistasolla lopullinen ja peruuttamaton, mutta Jumalalle ei: Yhtä helppoa kuin herättää joku unesta on Jumalan herättää kuollut. Ja samoin kuin kaikki ihmiset normaalisti heräävät unestaan, vaikka olisivat nukkuneet pidempäänkin, samoin Jumala tulee herättämään aikanaan kaikki kuolleet. Unen tavoin ruumiillinen kuolema ei ole siis lopullinen ja pysyvä olotila, vaan se päättyy herättämiseen:

28. *Älkää ihmetelkö tätä, sillä hetki tulee, jolloin kaikki, jotka haudoissa ovat, kuulevat hänen äänensä*

29. *ja tulevat esiin, ne, jotka ovat hyvää tehneet, elämän ylösnousemukseen, mutta ne, jotka ovat paha tehneet, tuomion ylösnousemukseen.* (Joh 5:28-29)

Ja tästä totuudesta uni kuoleman vertauskuvana puhuu hyvin.

(2) Toinen syy, miksi kuolemasta unena puhuminen on perusteltua, löytyy siitä, millainen uni voi olla ja mitä siinä voi tapahtua.

Pahimmillaan uni on valveillaoloa pahempaa, hikistä painajaista – ja juuri tätä on jumalattoman kuolema: Kun Jeesuksen kertoma rikas mies kuoli ja haudattiin, niin "*hän nosti silmänsä tuonelassa, vaivoissa ollessaan*" (Luuk 16:23) ja hän sanoi: "*minulla on kova tuska tässä liekissä*" (16:24). Hänelle kuolema oli elämää pahempaa painajaista (16:25).

Miten sattuvasti painajaisuni kuvaakaan jumalattoman olotilaa kuoleman jälkeen.

Mutta parhaimmillaan uni on edellisen vastakohta, rauhallista nukkumista, missä ihminen pääsee eroon päivän huolista ja murheistaan, kivuistaan ja särystä. Ja pimeän yön jälkeen hän herää uuteen päivää virkistyneenä, uusin voimin, jopa terveempänä ja oikeasti toteutuu se, mitä opetuslapset sanoivat: "*Herra, jos hän nukkuu, niin hän tulee terveeksi.*" (11:12).

Juuri näin käy Herran oman kuollessa, rauhalliseen uneen nukahtaessa: henki ja sielu heräävät (siirtyvät) välittömästi uuteen päivää ja kirkkauteen Jumalan luona (Jeesus sanoi ryövärille: "*tänä päivänä pitää sinun oleman minun kanssani paratiisissa.*", Luuk 23:43; vrt. Ilm 14:13: "*Totisesti ... he saavat levätä vaivoistansa*") ja ruumis jää haudanlepoon odottamaan ylösnousemuksen ihanaan aamua, josta Paavali kirjoittaa:

51. *Katso, minä sanon teille salaisuuden: emme kaikki kuolemaan nuku, mutta kaikki me muutumme,*

52. *yhtäkkiä, silmänräpäyksessä, viimeisen pasunan soidessa; sillä pasuna soi, ja kuolleet nousevat katoamattomina, ja me muutumme.*

53. *Sillä tämän katoavaisen pitää pukeutuman katoamattomuuteen, ja tämän kuolevaisen pitää pukeutuman kuolemattomuuteen.* (1. Kor 15:51-53; 1. Tess 4:13-18)

Näillä sanoilla me voimme lohduttaa itseämme ja toisiamme: uni mihin rakkaamme ovat nukahtaneet, ja jos Herran tulo viipyy, mihin mekin aikanaan nukahdamme, on hyvää unta, terveeksi tekevää, parantaa unta, mistä herätään suurenmoiseen päivään, joka ei koskaan kallistu iltaa kohti (Jes 60:19-20; Sak 14:7; Ilm 21:23,25; 22:5).

Näin me havaitsemme, että Jeesuksen puhe kuolemasta unena oli harkittua ja opettavaa.

"minä menen herättämään" (11:11)

Jakeessa 11:7 Jeesus sanoi opetuslapsilleen monikossa "*menkäämme taas Juudeaan*", mutta kun oli kyse kuolleen herättämisestä, niin Hän sanoi yksikössä "*minä menen herättämään*". Vain Jumala voi herättää kuolleen.

Huomaa, että silloinkin kun muutkin ovat herättäneet kuolleita, niin todellinen herättäjä on aina ollut Jeesus Kristus.

17. Niin Jeesus tuli ja sai tietää, että hän jo neljä päivää oli ollut haudassa.

18. Ja Betania oli lähellä Jerusalemiä, noin viidentoista vakomitan päässä.

19. Ja useita juutalaisia oli tullut Martan ja Marian luokse lohduttamaan heitä heidän veljensä kuolemasta. (11:17-19)

Jerusalemistä pieneen Betaniaan oli vajaa 3 km. Tämä lyhyt matka selittää sen, miksi Lasaruksen kuolinuutinen oli levinnyt Jerusalemiinkin ja monet juutalaiset saapuivat paikalle lohduttamaan sisaria. Paikalle oli toisin tullut ihmisiä ylipappien ja fariseusten lähettämänä (11:46) muussakin tarkoituksessa – ja näin pitikin olla. Miksi, se selviää myöhemmin.

Huomaa myös, että jos Jeesus olisi parantanut sairaan Lasaruksen, niin paikalla tuskin olisi ollut sisarien lisäksi muita, mutta Lasaruksen kuolema veti paikalle paljon kanssa – ja juuri näinkin piti tapahtua.

20. Kun Martta kuuli, että Jeesus oli tulossa, meni hän häntä vastaan; mutta Maria istui kotona. (11:20)

Luukas 10 osoittaa, että ennen Lasaruksen sairastumista, eli silloin kuin kaikki Betaniassa oli vielä hyvin, Martta ulospäin suuntautuneena palveli touhukkaasti kutsuvieraita kun taas Maria hiljaisempana ja sisäänpäin kääntyneempänä istui Jeesuksen jalkojen juuressa kuunnellen (Luuk 10:38-42). Ja Johannes 12 kertoo, että Lasaruksen herättämisen jälkeen, eli silloin kun kaikki oli Betaniassa jälleen hyvin, Martta oli taas luonteensa mukaisesti entisellä paikallaan palvelemassa ja Mariakin oli taas luonteelleen uskollisena istumassa Jeesuksen jalkojen juuressa (Joh 12: 1s.).

Ja nyt jakeessa 11:20 tuskan ja kärsimyksen ollessa päällä Martta ja Maria toimivat jälleen luonteelleen uskollisina: Martta ei malttanut odottaa edes Jeesuksen saapumista Betaniaan, vaan riensi Häntä vastaan Jerikosta saapuvalla tielle (11:30), kun taas Maria jäi istumaan ja itkemään kotiinsa. Eikä Jeesus sanallakaan moittinut heitä kumpakaan tästä erilaisuudesta.

Sinäkin voit olla oma itsesi silloin kun kaikki on vielä hyvin ja silloinkin kun voitto on jo saatu ja kaikki on jälleen hyvin, mutta myös silloin kun kaikki ei ole vielä hyvin, kun tuska painaa ja silmät ovat turvoksissa – silloinkaan sinun ei tarvitse tekeytyä toisenlaiseksi kuin mitä olet ollaksesi muka Herralle otollisempi.

Tämän vahvistaa Martan ja Marian hyväksytyt erilaisuus.

21. Ja Martta sanoi Jeesukselle: "Herra, jos sinä olisit ollut täällä, niin minun veljeni ei olisi kuollut. (11:21,32)

Näillä kotona Lasaruksen kuoleman jälkeen arvattavasti useaan kertaan lausutuilla sanoilla kumpikin sisar vuorollaan purki murhettaan (11:21 Martta, 11:32 Maria), ehkä pettymystäänkin, Jeesukselle: "Miten et voinutkaan olla paikalla silloin, kun veljeni vielä eli? Jos olisit ollut olisit parantanut hänet, mutta koska et ollut, niin hän kuoli."

Martta ja Maria lausuivat julki sen, mitä mekin elämämme suurien pettymysten ja luovuttamisten hetkinä usein tunnemme: Missä Herra olit silloin, kun minä sairastuin, missä olit silloin, kun läheiseni joutui onnettomuuteen eikä parantunut hartaista rukouksistamme huolimatta. Missä olit silloin, kun kipeimmin tarvitsimme apuasi? Miksi pysyit niin pitkään kaukana, miksi saavuit tilanteeseen liian myöhään? Sinä olisit voinut estää tämän, Sinä olisit voinut parantaa ystäväni, mutta kuitenkin hän kuoli ...

Nämä ovat tuskaisia kysymyksiä, jotka nousevat noissa tilanteissa mieliimme. Ja meillä on lupa ja oikeus esittää niitä Jumalalle – kuten Martta ja Maria tekivät – eikä Herra soimaa meitä niistä. Kysyihän itse Jeesuskin ristillä ollessaan: "*Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?*" (**Matt 27:46**). Hän itse kaiken läpikäyneenä ymmärtää kysymyksemme (Hepr 2:17-18; 4:15-16).

Muistamme miten Marttakin osoitti Jeesukselle lähettämässään viestissä ihailtavaa uskoa Jeesukseen Lasaruksen parantajana (11:3) ja nyt vielä kuoleman jälkeenkkin hänellä on tämä sama usko: "*jos sinä olisit ollut täällä, niin minun veljeni ei olisi kuollut*". Mutta näissä sanoista näkyy myös Martan rajoitettu usko:

(1) Hän rajasi Jeesuksen vallan ja voiman vain sairaan parantamiseen, mutta Lasaruksen kuoltua kaikki oli myöhäistä. Jeesus oli tosin herättänyt aikaisemmin kaksi kuollutta (Luuk 7:14-15; 8:54-55), mutta ne tapahtuivat Galileassa ja niistä oli kantautunut arvattavasti vain vähän tietoa Jerusalemiin asti. Lisäksi kumpikin näistä olivat olleet äsken kuolleita, mutta Lasarus oli haudassaan jo mätänemistilassa ja näin toivoton tapaus.

(2) Lisäksi Martta rajasi Jeesuksen avun Hänen ruumiilliseen läsnäoloonsa: "*jos sinä olisit ollut täällä, niin ...*". Aikaisemmin roomalainen sadanpäämies ei tehnyt tätä rajaus-ta, sillä hän sanoi: "*Herra, en minä ole sen arvoinen, että tulisit minun kattoni alle; vaan sano ainoastaan sana, niin minun palvelijani paranee.*" (**Matt 8:8**).

(3) Martalla oli vielä aikatauluongelma: "*jos olisit ollut*". Jeesus kyllä saapui Betaniaan, mutta hänen mielestään auttamattomasti liian myöhään. Mutta me koko kertomuksen tuntevina tiedämme kaiken edenneen Jumalan täsmäaikataulussa.

Jeesus toimi siis toisin kuin Martta ajatteli ja odotti. Mutta kun katsomme lopputulosta, niin eikö se ollut juuri sellainen, mitä Marttakin oli toivonut ja rukoillut – terve Lasarus heidän keskellään – , mutta miten erilaista "reittiä" Jeesus kulkikaan sen aikaansaamiseksi. Tässä ja usein meidänkin elämässämme osoittautuu todeksi Herran sana:

8. *Sillä minun ajatukseni eivät ole teidän ajatuksianne, eivätkä teidän tienne ole minun teitäni, sanoo Herra.*

9. *Vaan niin paljon korkeampi kuin taivas on maata, ovat minun tieni korkeammat teidän teitänne ja minun ajatukseni teidän ajatuksianne.* (**Jes 55:8-9**)

Armollista kertomuksessa on se, että Martan ymmärryksen ja uskon rajallisuus ei estänyt Jeesusta toimimasta suurenmoisella tavalla. Martan kohdalla ja meidänkin kohdalla on totta sanat:

20. *... hänelle, joka voi tehdä enemmän, monin verroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme ...* (**Ef 3:20**)

22. *Mutta nytkin minä tiedän, että Jumala antaa sinulle kaiken, mitä sinä Jumalalta anot.*" (**11:22**)

Näillä sanoilla Martta pyrkii ottamaan kuin takaisin jakeen 11:21 sanojaan. Parhaimmillaan sanat voitaisiin käsittää, että Martta uskoi Jeesuksen pystyvän vaikka herättämään Lasaruksen kuolleista, mutta jatko osoittaa, ettei hän tarkoittanut tätä, sillä vähän myöhemmin hän ilmaisi uskovansa Lasaruksen nousevan ylös vasta "*viimeisenä päivänä*" (**11:24**) ja haudalla hän yritti estää Jeesuksen käskystä tapahtuvaa kiven poisotamista (11:39).

23. *Jeesus sanoi hänelle: "Sinun veljesi on nouseva ylös."* (**11:23**)

Näillä sanoilla Jeesus tahtoi kääntää Martan masentuneen katseen menneestä "*jos olisit ollut täällä, ei minun veljeni olisi kuollut*" -ajattelusta tulevaan ja riemullisempaan:

"Martta, se ei ole lopullista, mitä nyt näet ja miltä nyt tuntuu, sillä minä tulen muuttamaan tilanteen: *"Veljesi on nouseva ylös."*

Älkäämme mekään menettäkö koskaan toivoamme: meidänkään elämämme viimeinen sana ei ole "kuolema", vaan *"ylösnousemus ja elämä"* (**11:25**), eikä meidänkään viimeinen tunnetilamme ole *"murhe ja huokaus"* vaan *"riemu ja ilo"*:

10. Niin Herran vapahdetut palajavat ja tulevat Siioniin riemuiten, päänsä päällä iankaikkinen ilo. Riemu ja ilo saavuttavat heidät, mutta murhe ja huokaus pakenevat. (Jes 35:10)

4. ja hän on pyyhkivä pois kaikki kyneleet heidän silmistänsä, eikä kuolemaa ole enää oleva, eikä murhetta eikä parkua eikä kipua ole enää oleva, sillä kaikki entinen on mennyt. (Ilm 21:4)

24. Martta sanoi hänelle: "Minä tiedän hänen nousevan ylösnousemuksessa, viimeisenä päivänä."

25. Jeesus sanoi hänelle: "Minä olen ylösnousemus ja elämä; joka uskoo minuun, se elää, vaikka olisi kuollut. (11:24-25)

Katsomme jakeessa 11:25 olevaa sanaparia *"minä olen"*.

Ilmaisun *"minä olen"* juuret ovat 2. Mooseksen kirjassa, siinä hetkessä, jolloin Jumala oli lähettämässä Moosesta vapauttamaan Israelin kansan Egyptin orjuudesta. Mooseksen ja taivaasta alas orjantappurapensaaseen astuneen Jumalan välillä käytiin seuraava keskustelu:

13. Mooses sanoi Jumalalle: "Katso, kun minä menen israelilaisten luo ja sanon heille: 'Teidän isienne Jumala on lähettänyt minut teidän luoksenne', ja kun he kysyvät minulta: 'Mikä hänen nimensä on?' niin mitä minä heille vastaan?"

14. Jumala vastasi Moosekselle: "Minä olen se, joka minä olen." Ja hän sanoi vielä: "Sano israelilaisille näin: 'Minä olen' lähetti minut teidän luoksenne". (2. Moos 3:13-14)

Jumala ilmoitti siis nimekseen *"minä olen"*. Läpi VT:n Jumala antoi itselleen erilaisia nimiä, kuten Jumala Kaikkivaltias, Aabrahamin lisäksi ja Jaakobin Jumalan, Israelin Jumala, Immanuel, Herra Sebaot, Väkevä Jumala, Iankaikkinen isä, Rauhanruhtinas jne. (kymmeniä erilaisia nimiä!) ja ne kaikki olivat täynnä ilmoitusta siitä, millainen Hän Jumalana on. Kukin nimi oli lyhyt saarna ja oppitunti Hänestä. Jumalan nimen tunteminen ja ymmärtäminen onkin ihmiselle haaste ja tutkimisen kohde. Psalmista kirjoittakin: *"Ja sinuun turvaavat ne, jotka sinun nimesi tuntevat ..."* (**Ps 9:11**); *"... minä (= Herra) suojelen hänet, koska hän tuntee minun nimeni."* (**Ps 91:14**).

Kun katsomme Jumalan nimeä *"minä olen"*, niin voimme nähdä sen puhuvan ensiksi Hänen muuttumattomuudestaan, ajattomuudestaan ja iankaikkisuudestaan. Hän *"on sama eilen ja tänään ja iankaikkisesti"* (**Hepr 13:8**). Mikään sukupolvi ei joudu katsomaan Häntä vain menneiden sukupolvien Jumalana eikä vain tulevien sukupolvien Jumalana, vaan Hän on ollut ja on kaikkina aikoina läsnä tässä hetkessä elävä Jumala.

Tämän lisäksi sanoillaan *"minä olen se, joka minä olen"* (**3:14**) Jumala ilmaisi olevansa itsessään riittävä ja riippumaton, ketään jäljittelemätön. Jumalan olemus ja voima on peräisin yksin Hänestä itsestään eikä mistään muusta "lähteestä", kukaan ulkopuolinen ei ole luovuttanut tai antanut Hänelle valtaansa eikä voimaansa. Eikä Jumala muutu meidän tuntemuksiemme ja toiveidemme mukaan, mutta meidän tulee muuttua Hänen kaltaiseksi.

VT:n aikana Jumalan nimi *"minä olen"* jäi varmaankin osin salaisuudeksi: se oli kyllä Jumalan koko nimi mutta samanaikaisesti kuin kesken jäänyt lause, joka jäi odottamaan jatkajaa, sitä, joka kertoisi tarkemmin minkälainen tämä *minä olen* –Jumala on.

Kului n. 1400 vuotta ennen kuin nimen avaaja ja lauseen jatkaja ilmaantui. Ja kuka Hän oli? Hän oli sama kuin silloin mutta nyt lihan ruumiiseen alas astunut ja orjantap-puralla kruunattu Jumala, Jeesus Kristus. Ja Johanneksen evankeliumissa Jeesus ot-tikin juuri nuo 2. Mooseksen kirjassa olevat Jumalan sanat "*minä olen*" suuhunsa (nämä sanat käännettiin Jeesuksen ajan kreikankielisessä VT:ssa, Septuagintassa, sanoilla "*ego eimi*" ja Johannes evankeliumissaan laittaa juuri nuo kreikan sanat Jee-suksen suuhun!) avaten näin Jumalan nimeä ja jatkaen keskenjäänyttä lausetta: "*Minä olen (= ego eimi) elämän leipä*" (**Joh 6:35**), "*Minä olen maailman valkeus*" (**8:12**), "*Minä olen ovi*" (**10:9**), "*Minä olen se hyvä paimen*" (**10:11,14**), "*Minä olen tie, totuus ja elämä*" (**14:6**), "*Minä olen totinen viinipuu*" (**15:1**), ... – ja niihin kuului myös tekstis-sämme olevat sanat "*Minä olen ylösnousemus ja elämä*" (**11:25**).

Eikö näiden Jeesuksen sanojen jälkeen Jumalan nimi "*minä olen*" saanutkin valtavasti uuttaa sisältöä ja eikö kuin kesken jääneeseen lauseeseen tullutkin paljon lisää! Kaik-kien näiden sanojensa jälkeen Jeesus saattoikin sanoa Isälleen:

6. Minä olen ilmoittanut sinun nimesi ihmisille, jotka sinä annoit minulle maailmasta. (17:6)

Teemme pienen lisähuomion: Se, kuinka Jeesus täydensi VT:n ilmoitusta, antaa syyn sanoa enemmänkin Vanhan ja Uuden testamentin suhteesta toisiinsa: Sen, minkä VT aloittaa ja perustaa, kylvää ja nostaa taimelle, sen UT Kristuksessa täydentää, raken-taa ja vie hedelmälliseen päätökseen. Missä VT puhuu varjokuvin ja esikuvin, siinä UT paljastaa Kristuksessa olevan todellisuuden jne. (kts. Luuk 24:27,44-45; 2. Kor 3:7-11,15-16; Kol 2:2-3,16-17; Ef 3:17-18; Hepr 7-10).

Jeesus käytti tätä samaa *ego eimi, minä olen* –ilmaisua vielä muuallakin, näistä kaksi esimerkkiä:

Jeesus ja juutalaiset:

58. Jeesus sanoi heille: "Totisesti, totisesti minä sanon teille: ennenkuin Aabraham syntyi, olen minä ollut (oikeammin: "minä olen", ego eimi)". (Joh 8:58)

Juutalaiset ilmeisesti ymmärsivät Jeesuksen viittaavan tässä Jumalan Moosekselle an-tamaan nimeen "*Minä olen*" ja siksi he aikoivat kivittää Hänet (8:59) **3. Moos 24:16** pe-rusteella: "*joka Herran nimeä pilkkaa ... kivitettäköön*".

Jeesus ja kiinniottajat:

5. He vastasivat hänelle: "Jeesusta, Nasaretilaista". Jeesus sanoi heille: "Minä se olen" (oik. "minä olen", ego eimi). Ja Juudas, joka hänet kavalsi, seisoi myös heidän kans-saan.

6. Kun hän siis sanoi heille: "Minä se olen" (oik. "minä olen", ego eimi), peräytyivät he ja kaatuivat maahan. (Joh 18:5-6,8)

Minä olen -sanoissa oli sellainen voima, että kiinniottajat kaatuivat maahan. Tämä sa-ma Jumalan *minä olen* –vihollisensa maahan kaatava voima meni Mooseksen mukana Egyptiin ja aiheutti siellä ne 10 vitsausta ja lopulta koko Egyptin kaatumisen.

"Jeesus sanoi hänelle: 'Minä olen ylösnousemus ja elämä'" (11:25)

Katsomme nyt jakeen 11:25 sanaa "*olen*":

Jae 11:24 osoittaa ("*tiedän hänen nousevan ylösnousemuksessa, viimeisenä päivänä*") ettei Martan ylösnousemususko kohdistunut siihen hetkeen, vaan kauaksi tulevai-suuteen, viimeiseen päivään, eikä se lohduuttanut häntä juuri nyt surun keskellä. Jee-sus alkoikin opettamaan Marttaa sanomalla "*Minä olen ylösnousemus*" (**11:25**), missä *olla*-verbi on preesensissä (= olen juuri nyt, parhaillaan, koko ajan). Ylösnousemus ei

näin olekaan vain kertakaikkinen tapahtuma, missä kuolleet herätetään, eikä se ole vain kaukana tulevaisuudessa oleva, vaan se on kaiken aikaa läsnä olevana siellä, missä Jeesus saa olla Herrana.

Kun Jaakobin kaivolle tullut samarialainen nainen kohtasi Jeesuksen, niin hänkin näki Martan tavoin vain tulevaan ja puhui Messiaasta tulevaisuudessa ilmestyvänä, "*Minä tiedän, että Messias on tuleva*", (**Joh 4:25**), mutta Jeesus siirsi hänetkin "tässä ja nyt" –hetkeen sanomalla: "*Minä olen se, minä, joka puhun sinun kanssasi*" (**4:26**).

Meillä on Martan ja samarialaisen naisen tavoin taipumusta siirtää uskomme kohde pois tästä hetkestä. On helpompi uskoa Jumalan toimineen menneisyydessä ja uskoa Hänen toimivan jälleen tulevaisuudessa, mutta usko ja luottamus ei aina riitä "tässä ja nyt" –hetkeen. Sanoista "*Jeesus Kristus on sama eilen ja tänään ja iankaikkisesti*" (**Hepr 13:8**) me helpommin uskomme Hänen olleen sama eilen ja Hänen olevan jälleen sama huomenna, mutta on vaikeampaa uskoa Hänen olevan sama myös tänään. Ja tätä Herra halusi opettaa Martalle ja tätä Hän haluaa opettaa meillekin: "*Minä olen ylösnousemus ja elämä*" – sinunkin elämässäsi ja juuri nyt. Eikö Paavali kirjoita:

4. Niin olemme siis yhdessä hänen kanssaan haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niinkuin Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, samoin pitää meidänkin uudessa elämässä vaeltaman.

5. Sillä jos me olemme hänen kanssaan yhteenkasvaneita yhtäläisessä kuolemassa, niin olemme samoin myös yhtäläisessä ylösnousemuksessa (**Room 6:4-5**)

Henkemme ja sielumme elää koko ajan tätä uutta ylösnousemuselämää Kristuksessa (*olla* -verbi preesensissä), vaikka ruumis on synnin tähden kuollut, mutta sekin tulee aikanaan kokemaan saman ylösnousemusvoiman:

10. Mutta jos Kristus on teissä, niin ruumis tosin on kuollut synnin tähden, mutta henki on elämä vanhurskauden tähden.

11. Jos nyt hänen Henkensä, hänen, joka herätti Jeesuksen kuolleista, asuu teissä, niin hän, joka herätti kuolleista Kristuksen Jeesuksen, on eläväksitekevä myös teidän kuolevaiset ruumiinne Henkensä kautta, joka teissä asuu. (**6:10-11**; 1. Kor 15:51.54)

Katsomme sitten jakeen **11:25** sanaa "*minä*".

Martta ei ollut vain siirtämässä ylösnousemusta viimeiseen päivään, vaan hän ei myöskään osannut yhdistää sitä Jeesukseen, Hänen persoonaansa, ja siksi Jeesus opettikin Marttaa sanomalla "*minä olen ylösnousemus ja elämä*" (**11:24**). Kun Jeesus sanoi "*Minä olen tie*" (**14:6**), niin Hän ei vain puhunut tästä tiestä eikä vain osoittanut tätä tietä, vaan Hän sanoi itse olevansa tämä tie, elävä tie, joka vie, tarvittaessa syliinensä ottaen, jokaisen sille astuneen perille taivaan kotiin (Hepr 10:20). Ja kun Jeesus sanoi "*minä olen ylösnousemus ja elämä*", Hän ei vain sano ylösnousemuksen olevan tapahtuma ja voimavaikutus, vaan se on elävä Persoona, Hän itse: "Minä olen ylösnousemus ja elämä".

Katsomme vielä jakeen **11:25** sanoja "*joka uskoo minuun, se elää, vaikka olisi kuollut*".

Ylösnousemusta ja iankaikkista elämää ei ole Jeesukseen uskomisen ulkopuolella. Kaikki se, mitä Hän sanoo ja mitä Hän on, on omistettavissa, ei pääntiedon, vaan sydämen uskon kautta Häneen (Room 10:10; Hepr 11:6).

Vähän myöhemmin Jeesus muuten osoittikin sanansa "*se elää, vaikka olisi kuollut*" todeksi: haudalla Hän sanoi Lasarukselle "*Tulo ulos*" (11:43) ja Lasarus kaiken aikaa elävänä kuuli nämä sanat ja tuli ulos haudasta. Palaamme tähän vielä tulevalla kerralla.

26. *Eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Uskotko sen?" (11:26)*

Jeesus tahtoi tässä kysyä Martalta, että oliko hän valmis laskemaan Lasaruksen tulevaisuuden Hänen käteensä ja oliko hän valmis laskemaan myös oman elämänsä ja tulevaisuutensa Hänen käsiinsä.

Ja tätä samaa Hän kysyy meiltä jokaiselta.

27. *Hän sanoi hänelle: "Uskon, Herra; minä uskon, että sinä olet Kristus, Jumalan Poika, se, joka oli tuleva maailmaan." (11:27)*

Meillä on sisarista se mielikuva, että tätä ennen vain Marja rakasti viipyä Jeesuksen jalkojen juuressa kuunnellen, mutta Martta ei oikein ymmärtänyt tämän merkitystä (Luuk 10:38-42). Mutta Lasarukseen liittyvät raskaat kokemukset saivat Martassakin aikaan Herran sanojen kuuntelemisen nälkää, kuten juuri näimme.

Miten ihminen onkaan tällainen: Hän ei ensiksi lähesty Jumalaa pelastajanaankaan kuin usein vasta pakon edessä. Psalmissa sanotaankin: "*Älkää olko niinkuin järjettömät orhit ja muulit, joita suitsilla ja ohjaksilla, niiden valjailla, suistetaan; muutoin ne eivät sinua lähesty.*" (Ps 32:9), vaikka Jumala neuvoo jokaista: "*muista Luojaasi nuoruudessaasi, ennenkuin pahat päivät tulevat*" (Srn 12:1). Samoin Jumalan sana ei useinkaan maistu hyvinä päivinä, vaan tarvitaan vaikeus, joka herättää ja havahduttaa meitä. Ja näin näytti käyneen Martallekin.

Ymmärtääksemme paremmin Martan tunnustusta jakeessa 11:27 meidän täytyy lukea eräs aikaisempi keskustelu Jeesuksen ja opetuslasten välillä:

13. *Kun Jeesus tuli Filippuksen Kesarean tienoille, kysyi hän opetuslapsiltaan sanoen: "Kenen ihmiset sanovat Ihmisen Pojan olevan?"*

14. *Niin he sanoivat: "Muutamat Johannes Kastajan, toiset Eliaan, toiset taas Jeremiaan tahi jonkun muun profeetoista".*

15. *Hän sanoi heille: "Kenenkä te sanotte minun olevan?"*

16. *Simon Pietari vastasi ja sanoi: "Sinä olet Kristus, elävän Jumalan Poika".*

17. *Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: "Autuas olet sinä, Simon, Joonaan poika, sillä ei liha eikä veri ole sitä sinulle ilmoittanut, vaan minun Isäni, joka on taivaissa."*

20. *Silloin hän varoitti vakavasti opetuslapsiaan kenellekään sanomasta, että hän on Kristus. (Matt 16:13-17,20)*

Jeesuksen aikalaisille ei siis selvinnyt, kuka Hän oli, eikä opetuslapsetkaan sitä ymmärtäneet, paitsi yksi, Pietari, jolle Isä Jumala oli sen Henkensä kautta ilmoittanut. Heti tämän tunnustuksen jälkeen Jeesus varoitti heitä paljastamasta Messias-salaisuuttaan kenellekään, näin eivät Martta ja Marjakaan kuulleet sitä opetuslapsilta. Mutta kun vertaat Pietarin ja Martan tunnustusta, niin neidän ovat kuin samoja. Ja jos vain PH oli voinut avata tämän salaisuuden Pietarille, niin kuka sen oli paljastanut Martalle? Jää vain yksi vastaus: PH, PH kirkasti Martalle juuri äsken kuulemansa Jeesuksen sanat ja avasi hänen ymmärryksensä käsittämään Kirjoituksia (Ps 119:130: "*Kun sinun sanasi avautuvat, niin ne valaisevat ja antavat yksinkertaiselle ymmärrystä.*"; kts. Luuk 24:45).

Tapahtukoon meillekin samaa kuin Pietarille ja Martalla, PH kirkastakoon meillekin Kristuksen. **Jeesus** sanoikin: "*Hän (PH) on minut kirkastava, sillä hän ottaa minun omastani ja julistaa teille.*" (Joh 16:14).

Mutta tarkemmin katsoen Martan tunnustuksessa oli enemmän kuin Pietarin: hän nimittäin liitti siihen sanat: "*se, joka oli tuleva maailmaan*" (11:27). Kansan keskuudesta oli noussut ja nousi yhäkin messiaaksi julistautuvia ja Roomaa vastaan kapinaan yllyttäviä (Apt 5:36-37), mutta Martta julisti, että tämä Jeesus on täysin erilainen kuin nuo muut, Hän on VT:n Kirjoituksissa tulevaksi ilmoitettu Messias, Jumalan asettama Kristus (Apt 2:36).

Kysymme: Mistä Martta sai tällaisen huikean ymmärryksen sitoa Jeesuksen messiaanisuutta (käytti sanaa Kristus) ja Jumalan Poikana oleminen VT:n lupauksiin? Sen täytyy olla seurausta Jeesuksen juuri lausumista sanoista, joissa Hän sovelsi itseensä em. 2. Mooseksen kirjassa olevaa ja Jumalan itsensä käyttämää ”*Minä ole*”-ilmaisua (”*ego eimi*”). Tämä sai Marttan ymmärtämään, että Jumala, joka Egyptissä sanoi nämä sanat, oli nyt Jeesuksen persoonassa hänen edessään.

Mikä oli Jeesuksen ja opetuslasten koko Raamattu? Se oli VT ja sieltä he osoittivat Jeesuksen olevan luvatus Messiaan (Apt 2:23s.; 8:35; 17:2-3; 18:28) ja sieltä Jeesuskin osoitti ristintien tapahtumat lähes yksityiskohtia myöten löytyvän:

26. ”*Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkkauteensa?*”

27. *Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu.* (Luuk 24:26-27; kts. myös Mark 10:32-34; Luuk 18:31-33; 24:6-8).

Tänäkin päivänä Kristus on löydettävissä myös VT:sta. Tutki Häntä sieltäkin ja tulet tekemään Marttan tavoin löytöjä, kun PH avaa sitä sinulle.

Martan ymmärryksen avautuminen näkyy myös siinä, että keskustelun alussa Martta sanoi Jeesukselle, että ”*Jumala antaa sinulle kaiken, mitä sinä Jumalalta anot*” (11:22) ja tässä hänen valitsemiaan *anoa*-sanaa käytettiin silloin, kun alhainen pyysi jotain ylhäisemmältään (Apt 12:20), lapsi vanhemmiltaan (Matt 7:9-10) ja ihminen Jumalalta (Matt 7:7). Jeesus käytti tätä sanaa ihmisten rukouksesta (esim. Joh 14:13; 15:16; 16:23), mutta ei milloinkaan omastaan. Verbi sisältää vivahteen ”*kerjätä*” (NOVUM). Martta alensi näin Jeesuksen pyytäjänä meidän ihmisten tasolle, hän ei vielä tuossa hetkessä ymmärtänyt Jeesuksen jumaluutta, tasavertaisuutta Isään Jumalaan. Mutta nyt jakeen 11:27 tunnustuksessa Jeesus oli noussut hänen mielessään luvatuksi Messiaaksi, Kristukseksi, Jumalan Pojaksi ja näin Jumalaksi.

4. tunti: pe 9.5.2014 klo 19 - 20

Kertaus

Viime kerralla aloitimme siitä, miten Jeesus puhui kuvaavasti kuolemasta unena: Niin kuin unesta herätään, samoin Jumalan tulee herättämään kaikki kuolleet. Lisäksi uni voi olla valveilla oloa pahempaa painajaista ja tätä näyttäisi olevan jumalattoman olotilan kuoleman jälkeen, mutta uni voi olla myös levollista, voimat palauttavaa, terveyttä antavaa, ja tätä on Herran oman kuolemaan nukahtaminen: henki ja sielu menee heti Herran tykö ja ruumis nousee aikanaan kirkastettuun olotilaan.

Sitten katsoimme Jeesuksen Martalle lausumia sanoja ”*Minä olen ylösousemus ja elämä*” (11:25) ja siitä erityisesti sanaparia ”*minä olen*”, ”*ego eimi*”. Totesimme sanojen alkuperän olevan hetkessä, jolloin Jumalan lähetti Mooseksen vapauttamaan kansansa ja kertoi nimekseen ”*minä olen*” (2. Moos 3:14). Totesimme nimen olevan **jo** sinälään Jumalasta paljon kertovan, mutta kuitenkin se oli myös kuin keskenjäänyt ilmaisu, joka odotti jatkoa. 1400 vuotta myöhemmin Johanneksen evankeliumissa Jeesus otti nuo sanat suuhunsa osoittaen olevansa se sama Jumala, joka silloin oli ilmestynyt Moosekselle orjantappurapensaassa, ja jatkoi tätä ”*minä olen*” –lausetta ilmoittamalla minkälainen Hän Jumalana on: ”*Minä olen elämän leipä, minä olen hyvä paimen*” jne. Hän käytti tätä *minä olen* -ilmaisua myös Martalle lausumissa sanoissaan ”*Minä olen ylösousemus ja elämä*” (11:25).

Lopuksi näimme miten Martalle avautui Jeesuksen kanssa käymänsä syvällisen ”*minä olen*” -keskustelun kautta Kristuksen Messias-salaisuus, mikä näkyy hänen sanoissaan

"minä uskon, että sinä olet Kristus, Jumalan Poika, se, joka oli tuleva maailmaan."
(11:27).

Ja tästä jatkamme.

28. Ja tämän sanottuaan hän meni ja kutsui salaa sisarensa Marian sanoen: "Opettaja on täällä ja kutsuu sinua." (11:28)

Jos Martan em. uskontunnustus jätti sinut epävarmaksi PH:n työstä hänessä, niin tämä jae vahvistaa sen: Jeesuksen ollessa nimittäin tätä ennen Luukas 10:ssä sisarten kodissa Martta oli tuohtuneena Marian asettumisesta Jeesuksen jalkojen juureen ja oli vetämässä häntä siitä kaikin voimin pois (Luuk 10:39-40), mutta nyt hän itse Jeesuksen jalkojen juuressa viipyneenä, siinä olemisen arvon kokeneena, lohdutusta ja opetusta saaneena, toimi päinvastoin tehden uuden "aluevaltauksen" palvelutehtävässään "marttana" olemisessaan: hän meni ja välitti Marialle Jeesuksen kutsun saapua Hänen luokseen* saamaan samaa mitä hänkin oli juuri saanut (kts. 2. Kor 1:3-4!) – ja mitä saanaa hän käyttääkään Jeesuksesta? "Opettaja" (rabbiinit kieltäytyivät opettamasta naisia, mutta Jeesuksella oli toinen näkemys). Marjalle Jeesus oli ollut jo kauan opettaja, mutta nyt Jeesus oli tullut opettajaksi myös Martalle. Mikä suurenmoinen asia!

* *Maria ei näyttänyt siis olevan laisinkaan tietoinen Jeesuksen saapumisesta kylään, vaan luuli Jeesuksen olevan vielä "Jordanin tuolla puolella"(Joh 1:28; 10:40) – kunnes Martta välitti hänelle tiedon Jeesuksen saapumisesta ja kutsun saapua Jeesuksen luokse. Marjan tavoin surun ja masennuksen keskellä elävä ihminen ei useinkaan tiedosta Jeesuksen läsnäoloa, vaan hänestä tuntuu, että Jeesus on kaukana, kuin "Jordanin tuolla puolen". Hän tarvitseekin lähimmäisen, joka tulee hänen luokseen ja välittää hänelle tietoisuuden Jeesuksen läheisyydestä ja kutsun tulla Hänen luokseen, Hänen läsnäoloonsa. Oletko sinä valmis näin käytettäväksi?*

Mutta Martan luonnetta tuntien kuitenkin kiinnostaa oliko tämä muutos vain hetkellistä, kuin yhden päivän juttu? Ei, sitä se ei ollut, sillä ajallisesti myöhempi kertomuksen evankeliumin 12. luvussa osoittaa muutoksen olleen pysyvää: vielä siellä Maria sai hänen puolestaan rauhassa voidella Jeesuksen eikä Martan kerrota osallistuneen sannallakaan Juudaksen aloittamaan ja kaikki opetuslapsetkin mukaansa temmanneeseen nurinaan Marian tekoa kohtaan. Martan nurinat oli nuristu Luukas 10:ssä ja nyt hän palveli Herraa uudistuneessa hengessä ja korjautunein ihmisuhtein.

Meissäkin Jumalan työn edistymisen näkykin siinä, haluammeko me korjata rikkomiamme ihmisuhteita, onko meillä nöyryyttä pyytää anteeksi ja antaa anteeksi. Jos näin teemme meidänkin palvelutyömme voi laajentua uusille alueille kuten Martan. Eikö meidänkin "marttoina" olisi jo aika siirtyä Luukas 10:stä Johannes 12!

Palataan Marttaan. Vaikka Lasarusta ei oltu vielä herätetty, niin katsoessamme uskossaan kasvanutta Marttaa, toteamme Jeesuksen sanojen "ei tämä tauti ole kuolemaksi, vaan Jumalan kunniaksi, että Ihmisen Poika sen kautta kirkastuisi" (11:4) olleen hänen kohdallaan totta jo tuolloin – sillä niin väkevän todistuksen hän oli juuri antanut Jeesuksesta.

29. Kun Maria sen kuuli, nousi hän nopeasti ja meni hänen luoksensa. (11:29)

Sisaret olivat lähettäneet aikaisemmin Jeesukselle viestin "Herra, katso, se (ei siis mainittu Lasaruksen nimeä), joka on sinulle rakas, sairastaa" (11:3) ja Jeesus tiesi heti kenestä oli kysymys (11:11). Kun nyt Marian korvaan kuiskattiin vain sana "opettaja" (11:28), niin heti Maria tiesi kenestä on kysymys, sillä niin monta kertaa hän oli ollut suuren Opettajansa seurassa. Ja hänen kiiruhtamisensa osoittaa, miten hän oli odottanut ja kaivannut Jeesusta.

Kysyn: Onko Jeesus meille opettaja, tutkimmeko me Hänen Sanaansa opetusta ammentaan, onko meillä Marian kaltaista kaipausta ja kiiruhtamista Jeesuksen luokse, Hänen jalkojensa juureen?

30. *Mutta Jeesus ei ollut vielä saapunut kylään, vaan oli yhä siinä paikassa, missä Martta oli hänet kohdannut. (11:30)*

Martan rientäessä Jeesusta vastaan tämä oli vasta nousemassa Jerikon tietä kohti Betaniaa. Siinä tien ohessa Hän kaikessa rauhassa keskusteli Martan kanssa. Ja kun Maria nyt myöhemmin kohtasi Jeesuksen, niin olisi luullut Hänen jo kiirehtineen lähemmäksi Betaniaa, mutta ei: Hän istui ja oli vieläkin samassa paikassa Marian tullessa.

Miten rauhallista Jeesuksen Betaniaan saapuminen olikaan. Ensin Hän oli viipynyt lähtöpaikassaan kaksi päivää ja vielä nytkin Hänellä oli aikaa istuskella kaikessa rauhassa kylän ulkopuolella perille kiirehtimättä.

Niin, Jumala ei ole koskaan myöhässä ja siksi Hänelle ei tule milloinkaan kiirettä. Hän tietää aina tarkkaan mitä aikoo tehdä (Joh 6:6), siksi Hänen ei tarvitse hätäillä. Silloinkin, kun opetuslapset olivat paniikissa myrskyävällä merellä, Jeesus nukkui venheessä kaikessa rauhassa ja herättyään nuhteli tuulta mutta myös opetuslasten epäuskoa (Mark 4:37-40). Missä muuten heidän epäuskonsa näkyi, eikö myrskyävällä merellä olisi saanut pelätä? Epäusko näkyi siinä, että Jeesus oli edellä sanonut "*Lähtekäämme yli toiselle rannalle*" (4:35) ja silloinhan matkalla ei tietenkään voida hukkoa raivosi myrsky miten vain.

Ja Lasaruksen kohdalla Hän oli sanonut "*Ystävämme Lasarus nukkuu, mutta minä menen herättämään hänet unesta.*" (11:11). Ei siis nytkään mitään epäselvyyttä eikä kiirettä, homma oli koko ajan Hänen hallinnassaan.

31. *Kun nyt juutalaiset, jotka olivat Marian kanssa huoneessa häntä lohduttamassa, näkivät hänen nopeasti nousevan ja lähtevän ulos, seurasivat he häntä, luullen hänen menevän haudalle, itkemään siellä.*

32. *Kun siis Maria saapui sinne, missä Jeesus oli, ja näki hänet, lankesi hän hänen jalkojensa eteen ja sanoi hänelle: "Herra, jos sinä olisit ollut täällä, ei minun veljeni olisi kuollut." (11:31-32)*

Olemme jo jakeen 11:21 yhteydessä tarkastelleet näitä sisarien samansisältöisiä sanoja ja nyt huomioimme vain näistä jakeista sen, kuinka Maria jälleen tavoilleen uskollisena lankeaa Jeesuksen jalkojen juureen. Vaikka Martan ei kerrota näin tehneen, niin kyllä hänkin oli ollut Jeesuksen edessä yhtä lailla opetusta suurenmoisella tavalla ammentamassa.

Luonteemme erilaisuudesta ja sen hetkisestä elämäntilanteestamme johtuen mekin voimme käyttäytyä jumalanpalveluksessa eri tavalla eikä itsessään toinen tapa ole toista hengellisempi, vaikka joskus erehdymme niin luulemaankin sillä Herra katsoo viimekädessä sydämeen (1. Sam 16:7).

33. *Kun Jeesus näki hänen itkevän ja hänen kanssaan tulleiden juutalaisten itkevän, joutui hän hengessään syvän liikutuksen valtaan ja vapisi;*

35. *Ja Jeesus itki.*

36. *Niin juutalaiset sanoivat: "Katso, kuinka rakas hän oli hänelle!"*

38. *Niin Jeesus joutui taas liikutuksen valtaan ... (11:33,35-36,38)*

(1) Nähdessään jalkojensa juureen langenneen Marian ja hänen mukanaan tulleiden juutalaisten äänekkäästi itkevän ja vaikeroivan (alkukieli) Jeesus joutui hengessään syvän liikutuksen valtaan, vapisi ja itki äänettömästi kyyneleitä vuodattaen (alkukieli).

Näemme miten Jeesus myötäeli ja samaistui ihmisten suruun, Hän itki itkevien kanssa kuten Raamattu kehottaa (Room 12:15). Näissä jakeissa näkyikin selvästi Kristus ihmisten joukosta otettuna ylimmäisenä pappina, josta sanotaan:

15. Sillä ei meillä ole sellainen ylimmäinen pappi, joka ei voi sääliä meidän heikkouksiimme, vaan joka on ollut kaikessa kiusattu samalla lailla kuin mekin ... (Hepr 4:15)

Itkevää Jeesusta katsoessaan juutalaiset sanoivatkin: "*Katso, kuinka rakas hän oli hänelle!*" (11:36). Vaikka Lasarus olisi jäänyt hautaan, niin Marialle olisi tuona päivänä kirkastunut Jeesuksen osaaottava rakkaus ja tuskan hetkellä vierellä kulkeva Lohduttaja, sillä niin voimakkaasti Jeesus myötäeli heidän tuskansa ja hätänsä.

Ja yhtä voimakkaasti Jeesus on läsnä meidänkin suruissamme (Jes 63:9) – ja juuri tätä Jeesuksen kirkastumista mekin usein tarvitsemme: Hän ei ole kanssamme vain "*viheriäisillä niityillä ja virvoittavien vetten äärellä*" vaan myös "*pimeässä laaksossa*" (Ps 23:2,4). Jos Hän ei ole joka hetki läsnä voimassaan lääkärinä, niin Hän on varmasti läsnä Lohduttajana ja rinnalla kulkijana.

Ja vielä: Kun me tässä näemme miten Jeesus samaistui lähimmäisiinsä koko kolminaisuutensa voimalla, mekään emme voi tämän jälkeen suhtautua kylmästi lähimmäisiimme, senhän Jeesus opetti tässä omalla esimerkillään.

(2) Toiseksi jakeiden 11:33 ja 38 ilmaisu "*joutui liikutuksen valtaan*" sisältää alkukielessä myös merkityksiä "*kiihtyi hengessään, nuhteli ankarasti, tunsii vihaa*" ja näitä voimakkaita tunteita Hän ei kohdistanut itkeviin lähimmäisiinsä, vaikka heissä annos epäuskoa Lasaruksen ylösnousemukseen olikin (kts. Luuk 19:41-44; Mark 3:5), vaan ne kohdistuivat lähinnä tässäkin hetkessä näkyviin syntiinlankeemuksen seurauksiin, kuolemaan, hautaan ja epätoivoon mutta ennen kaiken pahan takana olevaan saatanaan, sen valtaan ja voimaan. Jeesus tiesi kohta nousevansa taisteluun näitä valtoja ja voimia vastaan ja siksi Hän salli pyhän kiivautensa ja vihantunteensa nousta. Heprealaiskirje sanookin Hänestä: "*Sinä rakastit vanhurskautta ja vihasit laittomuutta*" (Hepr 1:9). Ja tästä oli kysymys Lasaruksenkin haudalla.

(3) Kolmanneksi jakeen 11:33 sana "*vapisi*" merkitsee myös, että Hän "*järkyttyi*".

Miksi Jeesus järkyttyi ja alkoi vapista nähdessään Lasaruksen haudan ja kuullessaan juutalaisten ystäviensä itkevän epätoivoisesti Lasaruksen kuoleman ja hautaan laittamisen tähden? Yksi syy varmasti oli se, että Lasaruksen haudalla Hän näki oman kuolemansa ja hautansa ja Lasaruksen haudalla itkevissä Hän näki oman kuolemansa johdosta epätoivoisesti itkevät opetuslapsensa. Tämä olikin kuin kenraali(harjoitus) Hänen ristintapahtumistaan. Siksi Hän koki tässä samaa kuin Joh 12:27:ssä, jossa Hän katseli edessä olevaa ristinkuolemaansa:

27. Nyt minun sieluni on järkytetty (alkukielessä sama sana kuin jakeessa 11:33 "vapisi"); ja mitä pitäisi minun sanoman? Isä, pelasta minut tästä hetkestä. Kuitenkin: sitä varten minä olen tähän hetkeen tullut. (12:27)

Ja siksi Jeesus koki tässä hetkessä samaa kuin Getsemanessa:

33. Ja hän otti mukaansa Pietarin ja Jaakobin ja Johanneksen; ja hän alkoi kauhistua ja tulla tuskaan. (Mark 14:33)

Tilanne voidaan ilmaista myös näin: Jeesus vapisi ja järkyttyi (11:33,38) siksi, koska Hän tiesi Lasaruksen herättämisen merkitsevän lopullista päätöstä tappaa Hänet (11:53) ja näin herättämällä Lasaruksen kuolleista Hän valmistautui kulkemaan oman tiensä loppuun. Tämä hetki oli kuin ennakkoa Getsemanen tuskasta. Siksi Hän järkyttyi ja siksi Hän ihmisenä vapisi.

34. ja hän sanoi: "Mihin te panitte hänet?" He sanoivat hänelle: "Herra, tule ja katso."

38. Niin Jeesus ... meni haudalle; ... (11:34,38)

Kun Jeesus tuli Jerikoon ja sokea Bartimeus tien reunassa pyysi kovaan ääneen ar-
mahtamaan itseään, niin Jeesus kysyi häneltä "Mitä tahdot, että minä sinulle tekisin?"
(Luuk 18:41), vaikka hän varmasti tiesi, mitä tämä halusi ja kaipasi, mutta Hän tahtoi
kuulla sen sokean itsensä lausumana. Kun Jeesus tuli Betesdan lammikolle ja näki
siellä 38 vuotta sairastaneen ja useaan kertaan parantavaan lammikkoon jo yrittäneen
miehen, mitä Hän kysyit tältä? "Tahdotko tulla terveeksi?" (Joh 5:6), vaikka hän jälleen
varmasti tiesi miehen tahtovan, mutta hän halusi kuulla sen miehen omasta suusta.

Palataan näiden aasinsiltojen kautta Lasarus-kertomukseen. Jos Jeesus tiesi Jordanin
tuolla puolella ollessaan Lasaruksen jo kuolleen mutta menevänsä herättämään hänet
(11:11,14), niin kyllä Hän varmaankin myös tiesi, missä Lasaruksen hauta oli. Mutta
miksi Hän sitten sitä kysyi? Oikeastaan samasta syystä kuin edellä: Hän halusi Lasaruksen
kuolemasta kärsivien sisarusten kertovan missä Lasaruksen hauta oli ja johdat-
tavan Hänet, ei surutaloon kuoleman seurauksien keskelle, vaan heidän surunsa ja hä-
tänsä "lähteelle", sinne missä itse kuolema oli, missä Lasaruksen kuollut ruumis oli!

Mitä Jeesus tahtoi tällä sanoa meille? Sen, että Jumala ei ole kiinnostunut korjaamaan
meissäkään vain synnin ja kuoleman seurauksia, vaan Hän on kiinnostunut ongelmien
aiheuttajasta, kaiken pahuuden "lähteestä", meidän sydämestämme:

19. Sillä sydämestä lähtevät pahat ajatukset, murhat, aviorikokset, haureudet, varkau-
det, väärät todistukset, jumalanpilkkaukset. (Matt 15:19)

23. Yli kaiken varottavan varjele sydämesi, sillä sieltä elämä lähtee. (Snl 4:23).

20. Katso, minä seison ovelta ja kolkutan; jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven,
niin minä käyn hänen tykönsä sisälle ja aterioitsen hänen kanssaan, ja hän minun
kanssani. (Ilm 3:20)

Niin kauan kuin korjaillaan vain synnin seurauksia puuhastellaan surutalossa eikä lop-
pua ole näkyvissä, mutta kun Kristus tulee ihmisen pimeään sydämeen, mikä Jeesuk-
sen sanojen mukaan onkin kuin hauta, joka on "täynnä kuolleitten luuta ja kaikkea
saastaa" (Matt 23:27), ja kun Hän puhdistaa sen, tuo sinne kuoleman sijaan elämän,
niin silloin ihminen muuttuu: kiroilu ja juominen lakkaavat, varastelu ja väkivalta lak-
kaavat, syrjähyppyt jäävät ovat taaksejäänyttä historiaa jne.

Mutta niin kuin sisarien itse oli johdettava Jeesus surunsa lähteelle, Lasaruksen hau-
dalle, tuomaan sinne elämä, samoin ihmisen tulee itse pyytää Jeesusta tulemaan sy-
dämeensä ja puhdistamaan sen. Ja tätä ei voi toinen tehdä toisen puolesta.

35. Ja Jeesus itki.

36. Niin juutalaiset sanoivat: "Katso, kuinka rakas hän oli hänelle!"

37. Mutta muutamat heistä sanoivat: "Eikö hän, joka avasi sokean silmät, olisi voinut tehdä
sitäkin, ettei tämä olisi kuollut?" (11:35-37)

Kun juutalaiset näkivät Jeesuksen itkevän, he ymmärsivät hänen rakastaneen Lasaru-
rusta suuresti – mutta millaisella rakkaudella? He käyttivät tässä samaa ystävärakka-
utta osoittavaa *fileo*-sanaa, samaa mitä sisaretkin käyttivät aiemmin Jeesukselle lähet-
tämässään viestissä (11:3: "Herra, katso, se, joka on sinulle rakas, sairastaa"). Ja jos
sisaret tämän *fileo*-rakkauden perusteella pitivät luonnollisena, että Jeesus ei voisi olla
pikimmiten tulematta ja parantamatta Lasaruksen, niin sitä samaa ajattelivat tässä
muutamat muutkin.

Mutta nämä muutamat eivät sisarien tavoin ymmärtäneet, että Jeesus rakasti Lasarus-
ta jakeen 11:5 mukaan ("Ja Jeesus rakasti Marttaa ja hänen sisartaan ja Lasarusta.")

vieläkin suurenmoisemmalla rakkaudella, jumalallisella *agape* -rakkaudella, ja että Jeesus oli tämän rakkautensa vaatimana valmis vaihtamaan osaa Lasaruksen kanssa: Hän oli valmis tulemaan sidotuksi, jotta Lasarus voitaisiin päästää vapaaksi, jotta sinutkin voitiin ja voitaisiin yhäkin päästää kaikista siteistäsi. Hän oli valmis astumaan kuolemaan, jotta Lasarus voisi siirtyä kuolemasta elämään ja jotta sinä saatoit siirtyä kuolemasta elämään (Joh 15:13; Ef 5:2). Hän oli valmis menemään pimeään hautaan, jotta Lasarus voisi astua ulos pimeästä haudastaan ja jotta sinäkin pääsit sieltä uskoon tullessasi ja jotta sinunkin hautasi erään kerran tyhjensi Hänen takaisin tullessaan (Joh 15:13; Ef 5:2):

Hän oli valmis ottamaan siis Lasaruksen paikan ja Hän oli valmis ottamaan sinun ja minun paikkani kaikessa siinä, mihin synty oli meidät saattanut.

38. ... ja se oli luola, ja sen suulla oli kivi. (11:38)

Haudat hakattiin yleensä pehmeään kalkkikivikallioon. Myös Jeesuksen hauta, se Joosef Arimatilaisen Hänelle antama, oli kallioon hakattu (Matt 27:60).

Haudat suljettiin usein hautaryöstäjien ja petojen sisäänpääsyn estämiseksi suurella pyörökivellä, joka vieräi paikoilleen alaspäin viettävässä urassa itsestään, mutta jonka avaamiseen tarvittiin useita henkilöitä.

39. Jeesus sanoi: "Ottakaa kivi pois." Martha, kuolleen sisar, sanoi hänelle: "Herra, hän haisee jo, sillä hän on ollut haudassa neljättä päivää." (11:39)

"Ottakaa kivi pois." (11:39)

Talmudin (= juutalainen tooran eli Mooseksen kirjojen ja VT:n profeettojen selitysteos) mukaan kuolleesta saastumisen pelossa hautaa ei saanut mennä 10 m lähemmäksi ja näkyvyyden parantamiseksi ne usein kalkittiin valkeiksi (Matt 23:27).

Kun Luukkaan evankeliumin 10. (kertomus laupiaasta samarialaisesta) luvussa kerrotaan papista ja leeviläisestä, jotka Jerikon tietä alas kulkiessaan näkivät tien ohessa verissään makaavan miehen eivätkä voineet olla varmoja onko hän puolikuollut tai jo kokonaan kuollut, niin alkukielen mukaan (NOVUM) he kumpikin kiersivät hänen ohitseeseen tien toista laitaa käyttäen – varmistaakseen näin tuon 10 m:n etäisyyden ja välttääkseen hänestä saastumisen.

Palataan Lasaruksen haudalle. Myös haudan avaaminen muutuikin seuraavan sukulaisen hautaamiseksi oli haudan häpäisemistä. Mutta Jeesus käski nyt vierittää kiven pois haudan suulta! Jeesus olisi voinut käskysanallaan siirtää kiven pois haudan suulta, mutta Hän jätti sen – kuten vähän myöhemmin Lasaruksen siteistä päästämisenkin – ihmisten tehtäväksi vaikka Hän itse herättikin Lasaruksen kuolleista. Vastaavasti Kaanassa hääpaikalla palvelijoiden tuli täyttää astiat vedellä, vaikka Hän itse muuttikin veden viiniksi (Joh 2: 7-9). Opetuslasten tuli saattaa pienen pojan eväät Jeesuksen käsiin, mutta Hän itse enensi ne siunaamalla ja murtamalla (Mark 6:38-42). Pietarin tuli sitoa paula-anturat jalkaansa ja heittää vaippa yllensä, mutta Herran enkeli vapautti hänet kahleista ja avasi lukitut rautaportit (Apt 12:7-10). Elia oli korjattava Herran alttari, ladottava sille puut ja paloittelemansa mullikka, mutta Herra lähetti alttarille tulen taivaasta (1. Kun 18:30-35).

Näin Hänen omiensa on oltava mukana ihmeen tekemisessä sillä Jumala ei tee sitä, minkä ihminen voi tehdä – varsinainen ihme alkaakin vasta siitä, mihin ihmisen mahdollisuudet päättyvät.

"*Ottakaa kivi pois*" (11:39). Ennen kuin Jeesus herättäisi Lasaruksen, Hän käski omiaan ottamaan esteenä olevan kiven pois haudan suulta. Tähän on kätkeytyä hengellinen opetus, sillä monen ihmisen uskoontulon, hengellisen kuolleista heräämisen esteenä on jokin asia, jonka uskovat voivat ottaa pois. Ja näissä me emme saa odottaa, että Jumala tekisi sen meidän puolestamme, vaan meidän on tehtävä se.

Nostan esiin kuin malliksi muutaman mahdollisen esteen – sinulla on niitä varmaan mielessäsi lisää ja omakohtaisempia:

(1) Joskus suurin kivi voi olla se, että uskomattomilla on vääriä käsityksiä meistä uskovaisista. Ja minkä tähden niitä on? Useasti siksi, että meillä ei ole luontevaa yhteyttä uskosta osattomiin, mutta tutustumalla heihin, me otamme tämän kiven pois, he näkevät meidät aivan tavallisina ihmisinä. Luulo, että uskova on outo, elämälle täysin vieras, on joillekin suuri este, suuri kivi, uskoontulon tiellä, sillä he eivät halua tulla eriskummallisiksi. He eivät tiedä, miten luonnollista ihmisen elämä uskovaisenakin on.

Pitämällä luontevaa yhteyttä heihin, jotka eivät vielä tunne Jeesusta, välittämällä ja olemalla ystävällisiä poistamme kiviä heidän hautansa suulta.

(2) Haudan suun sulkeva kivi voi olla myös uskomattoman aiheellinen loukkaantuminen uskovaan. Oletko sinä käytökselläsi ja puheillasi estävänä kivenä jonkun uskoontulolle? Kiven poisottaminen on tässä tapauksessa anteeksi pyytämistä ja tämän jälkeen asenteen, käytöksen ja puheiden muuttamista – ja tämä riippumatta siitä, miten hankala ja ärsyttävä tuo toinen on. Paavali sanookin: "*Jos mahdollista on ja mikäli teistä riippuu, eläkää rauhassa kaikkien ihmisten kanssa.*" (Room 12:18).

(3) Kolmannen esteen voisi nostaa Martan sanoista "*Herra, hän haisee jo*" (11:39). Kivi voi jäädä haudan suulle, koska sen poisottaminen toisi elämäämme joitain vastenmielisiä asioita, joutuisimme astumaan pois omalta mukavuusalueeltamme, ehkä ottamaan hetkeksi kotiimme jonkun kodittoman, joka ihan oikeastikin haisee jne.

"hän haisee jo, sillä hän on ollut haudassa neljättä päivää." (11:39); "että hän jo neljä päivää oli ollut haudassa" (11:17)

Johdattelemme näistä Martan sanoista mielenkiintoisen huomion Jeesuksen haudassaolon aikaan.

Koska juutalaiset hautasivat kuolleensa yleensä samana päivänä (Apt 5:6-10), niin Lasarus oli ollut kuolleenä ilmeisesti neljä päivää ja kertomus osoittaa, että siinä ajassa balsamoimaton ruumis alkoi jo tuohon vuodenaikaan (pääsiäisen alla) mätänemään.

Menemme Jeesukseen: Minkä ajan päästä kuolemastaan Pietarin helluntaina siteeraama Daavid ennusti Jeesuksen ylösnousemuksen tapahtuvan. Se tulisi tapahtumaan niin pian, ettei Hänen ruumiinsa ennättäisi alkaa vielä lahoamaan eli mätänemään: "*eikä hänen ruumiinsa näkevä katoavaisuutta*" (Apt 2:31 "*katoavaisuus*" = "*lahoaminen, mätäneminen*").

Ruumiin lahoamiseen vaikuttaa haudassaolon aika, vuodenaika (lämpötila) ja onko ruumis balsamoitu. Jeesus kuoli keväällä (kelit lämpenemään päin) vähän myöhemmin kuin Lasarus ja Jeesuksenkaan ruumista ei balsamoitu, vaikka käärittiinkin mirhan ja aloen seoksen kanssa käärinliinoin (Joh 19:39-40). Näin Daavidin 1000 vuotta aikaisemmin lausuman ennustuksen toteutuminen Jeesuksen ruumiin lahoamattomuudesta edellytti Hänen ylösnousemustaan nopeammin kuin Lasaruksen herättäminen neljäntenä päivänä – ja niinpä Jeesus "*nousi kuolleista kolmantena päivänä, kirjoitusten mukaan*" (1. Kor 15:4) ja yksi Kirjoitus, johon tässä viitaan, oli varmasti tuo Daavidin lausuma täsmäennustus.

40. *Jeesus sanoi hänelle: "Enkö minä sanonut sinulle, että jos uskoisit, niin sinä näkisit Jumalan kirkkauden?" (11:40)*

Jeesus nuhteli lempeästi Marttaa hänen epäuskostaan. Jeesus ei kuitenkaan tässä sanonut, että Lasaruksen kuolleista herättäminen lepäisi Martan uskon varassa, sillä Lasarus nousisi kuolleista uskoipa Martta sitä tai ei, sillä Hän oli luvannut näin tulevan tapahtumaan jo Jordanin tuolla puolella (11:11), mutta se, että hän tulisi näkemään (sama *nähdä*-sana on mm. **Matt 5:8**: "*Autuaita ovat puhdassydämiset, sillä he saavat nähdä Jumalan*"; **Joh 3:36**: "*joka ei ole kuuliainen Pojalle, se ei ole elämää näkevä*"; **Hepr 12:14**: "*Pyrkikää ... pyhitykseen, sillä ilman sitä ei kukaan ole näkevä Herra*") Lasarukseen liittyvässä tapahtumaketjussa Jumalan tarkan ohjauksen ja hänelle kirkastuisi Lasaruksen herättämisestä Jeesuksen maksama kallis hinta, se, että Hänen tuli ottaa Lasaruksen paikka kuolemassa ja haudassa voidakseen oman ylönousemuksensa kautta lahjoittaa elämän myös Lasarukselle, vaati Martalta Jumalan antamaa uskoa. Jos vain uskon kautta voidaan ymmärtää, että maailma on rakennettu Jumalan sanalla (Hepr 11:3), niin tässäkin vain usko avaisi näkemään nämä suuret hengen lainalaisuudet kirkastaen Jumalan ja kirkastaen Kristuksen.

Pelkkä tunnustekojen näkeminen ei pelastaa ketään eikä nosta esiin Jumalan kirkkautta, ellei PH saa olla avaamassa niitä, niiden hengellistä sanomaa (Joh 20:30-31), sillä monet juutalaiset näkivät paljon Jeesuksen tekemiä ihmeitä ja kohta Lasaruksen nousen kuolleista, mutta he eivät kääntyneet eivätkä nähneet siinä Jumalan kirkkautta, päinvastoin he paatuivat.

Jumala antakoon meille sellaisen uskon Hengen ja avatut silmät, joista Jeesus puhui, että me näkisimme Jumalan kirkkauden, että meillekin kirkastui Jeesus Kristus.

5. tunti: su 11.5.2014 klo 11 - 12

Kertaus

Viime kerralla näimme, miten Martta Jeesukselta itse opetusta saaneena välitti Marjalle kutsun saapua "*opettajan*" jalkojen juureen. Kiinnitimme myös huomiota Jeesuksen kiireettömään Betaniaan saapumiseen, mutta koska Hän ei ollut myöhässä vaan Jumalan aikataulussa, niin Hänellä ei tullut missään vaiheessa minkäänlaista kiirettä.

Havaitsimme lisäksi miten Marian ja hänen ystäviensä lohduksen itkeminen Lasaruksen haudalla sai myös Jeesuksen itkemään, samaistumaan heidän tuskaansa ja hätäänsä. Ja jos Hän silloin myötäeli heidän kanssaan, niin tiedämme Hänen olevan meidän rinnallamme vaeltaessamme pimeässä laaksossakin.

Näimme myös Jeesuksen joutuneen Lasaruksen haudalla hengessään syvän liikutuksen valtaan ja vapisseen eli tulleen järkytetyksi. Hän alkoi kokemaan samaa kuin luvussa 12 ristiään edeltäpäin katsoessaan (12:27) ja samaa kauhua kuin Getsemanessa taistellessaan (Mark 14:33). Miksi? Siksi, että Hän mitä ilmeisemmin näki Lasaruksen haudassa ja kuolemassa oman hautansa ja kuolemansa, haudalla itkevissä Lasaruksen läheisissä lohduttomat opetuslapsensa, jotka ovat juuri menettäneet Mestarisensa.

Luimme myös, miten Jeesus käski ottamaan kiven pois Lasaruksen haudan suulta ennen kuin Hän herättäisi Lasaruksen. Tästä saimme opetuksen, että meidänkin tulee olla valmiita poistamaan ihmisten hautojen suulla esteenä olevat kivet, moninaiset asiat ja esteen, jotta Herra voisi pelastaa heidät.

Näimme myös, miten Daavid jo 1000 vuotta aikaisemmin ennusti Jeesuksen ylösnousemuksen tapahtuvan sellaisella aikataululla ettei Hänen ruumiinsa ennätä alkaa haudassa mätänemään ja Lasaruksen kertomus osoittaa, että sen tuli tapahtua ennen neljän päivän haudassa oloa – ja niinpä Jeesus nousikin kuolleista kolmantena päivänä tämänkin Kirjoituksen täyttäen.

Ja tästä jatkamme.

41. Niin he ottivat kiven pois. Ja Jeesus loi silmänsä ylös ja sanoi: "Isä, minä kiitän sinua, että olet minua kuullut.

42. Minä kyllä tiesin, että sinä minua aina kuulet; mutta kansan tähden, joka seisoo tässä ympärillä, minä tämän sanon, että he uskoisivat sinun lähettäneen minut." (11:41-42)

Johanneksen kertomana Jeesus oli tätä ennen tehnyt kuusi tarkemmin kerrottua tunnustekoa (pääsiäisjuhlan aikana Jeesus teki Jerusalemissa ilmeisesti useita tunnustekoja, niitä ei kerrota tarkemmin, 2:23). Näistä vain yhdessä kerrotaan rukoukseen viittaavaa: Jeesus "*siunasi*" käsissään olevat viisi leipää ja kaksi kalaa ennen jakamista (6:11). Tästä ei voi kuitenkaan vetää sitä johtopäätöstä, että Jeesus olisi tehnyt ne muut teot ilman rukousta, sillä jokaisen teon edellä Hän rukoili ja etsi Isän tahtoa ja tekikin vain ne teot, mitkä näki Isän tekevän ja Hänelle tehtäväksi antavan (Joh 5:19-20). Lasaruksen herättäminen olisi viimeinen ja voitaneen sanoa suurin tunnusteko ja tätä tekoaan ennen Jeesuksen kerrotaan rukoilleen paikan päällä.

Aikaisemmin olemme katsoneet, mitä sisarien Jeesukselle lähettämä pyyntö "*Herra, katso, se, joka on sinulle rakas, sairastaa*" (11:3) opetti meille rukouksesta, mutta nyt teemme vain muutaman lyhyen huomion Jeesuksen rukouksesta ja tämän tarkempi tutkiminen jää jokaisen kotitehtäväksi.

"Jeesus loi silmänsä ylös ja sanoi: 'Isä'" (11:41)

Jokainen juutalainen tiesi Jumalan asuvan ylhäällä taivaassa ja nyt kun Jeesus katse ylös luotuna alkoi puhumaan Isästä, niin Hän kaikin mahdollisin keinoin välitti ihmisille sen, että ylhäällä taivaassa ole Jumala on Hänen Isänsä ja Hän on tämän Jumalan Poika.

"minä kiitän sinua" (11:41)

Jeesus aloitti rukouksensa kiitoksella. Lainatakseni täällä aikaisemmin (10.3.2013) pitämäni raamattutunnin sanoja Hän laittoi Juudan (= "*kiittää, ylistää*") liikkeelle ensimmäisenä. Meidänkin tulisi tehdä samoin: "*kaikessa saattakaa pyyntönne rukouksella ja anomisella kiitoksen kanssa Jumalalle tietäväksi*" (Fil 4:6) – sillä Jumalan "*istuin on Israelin kiitosvirten keskellä*" (Ps 22:4).

"että olet minua kuullut" (11:41)

Jeesus kiitti Isää, että Hän oli kuullut Hänen rukouksensa. Ja tässä mielestäni Hän viittaa erityisesti Lasaruksen puolesta rukoilemiseen: Hän oli saanut voiton Lasaruksen asiassa jo kauan sitten ja siksi Hän vielä Jordanin tuolla puolella ollessaan osasi kertoa herättävänsä Lasaruksen (11:4,11). Hän ei siis tullut Lasaruksen haudalle kokeilemaan, miten kävisi, vaan voiton jo taistelleena.

Jos mekin taistelisivme asioita voittoon ennen rukousjonon eteen astumista, niin tulokset voisivat olla toisenlaisia.

"tiesin, että sinä minua aina kuulet" (11:42)

Jeesus tiesi senkin että Isä kuulee Häntä jatkossakin, aina. Ja tämä "aina" ulottuu tähänkin päivään saakka ja se takaa meille, että Isä kuulee meidänkin rukouksemme, jotka lausumme "hänen tahtonsa mukaan" (1. Joh 5:14), Jeesuksen Kristuksen kautta (2. Kor 1:20; Hepr 7:25; 1. Piet 2:5) ja nimessä Isälle (Joh 14:13-14).

"mutta kansan tähden, joka seisoo tässä ympärillä, minä tämän sanon, että he uskoisivat sinun lähettäneen minut" (11:42)

Jeesus rukoili aidosti Isää mutta samalla Hän rukoili ääneen läsnä olevien ihmisten tähden, että heidän ymmärryksensä avautuisi ja uskonsa syntyisi ja vahvistuisi siihen, mitä Hän rukouksissaan puhui Isälle.

Meidänkin tulisi yksityisten kammiorukoustemme lisäksi rukoilla myös ääneen yhdessä toistemme kanssa ja vaikka mekin tuolloin rukoilisimme aidosti Jumalaa, niin PH:ssä esiintuotu rukous siunaa usein muitakin läsnä olevia ja vahvistaa heidän uskoaan. Rukous voikin joskus olla profeetallista julistamista yhteiseksi rakentumiseksi.

43. *Ja sen sanottuansa hän huusi suurella äänellä: "Lasarus, tule ulos!"*

44. *Ja kuollut tuli ulos ... (11:43-44)*

Yleensä hän kuolleelle ei enää puhuta, mutta Jeesus kohdisti sanansa neljä päivää haudassaan olleelle Lasarukselle ja tietoisena, että Lasarus kuulee Hänen äänensä ja herää unestaan (11:11). Samalla tavalla Jeesus kohdisti sanansa kuolleelle Jairuksen tyttäreille, "Tyttö, minä (vain Jeesuksen sana tehoaa!) sanon sinulle, nouse." (Mark5:41), ja Nainin lesken ainokaiselle pojalle, "Nuorukainen, minä sanon sinulle: nouse." (Luuk 7:14).

Jeesus kutsui Lasarusta nimeltä. Muistatko vielä mitä suoraan Kirjoituksista (Ps 68:21) otettu nimi tarkoitti? "Jumala on auttaja, Jumala auttaa". Hän, jolle Jumala ei ilmes- tynytäkään auttajana, joka oli jäänyt suurimman hätänsä hetkellä apua vaille, sai nyt ko- kea mitä tarkoittaa, kun Jumala Kristuksessa tuli ja lunasti omana aikanaan nimeen si- sältyneen lupauksen, auttoi häntä ja hänen läheisiään.

Sinäkin voit uskossa omistaa Lasarus-nimen itsellesi, sillä Kristuksessa kaikki Jumalan Sanan lupaukset ovat sinullekin niin ja aamen, Jumala on luvannut auttaa sinuakin.

Nostamme nyt osin kertauksena esiin kolme tapahtumaa, joista Lasaruksen haudasta herättäminen tuli joiltakin osin (eroja on paljon!) kuin ennakkotapahtumaksi:

(1) Ensimmäiseksi Lasaruksen kuolleista herättäminen ennakoi Jeesuksen ylösnousemusta kuolleista. Jeesuksen kuolemahan oli se kuolema, mihin parhaiten sovel- tuvat sanat "Ei tämä tauti ole kuolemaksi (= ei pysyväksi, ei lopulliseksi kuolemaksi), vaan Jumalan kunniaksi, että Jumalan Poika sen kautta kirkastuisi." (11:4), sillä eikä juuri omaan kuolemaansa ja ylösnousemukseensa viitaten Jeesus sanonut:

23. ... Hetki on tullut, että Ihmisen Poika kirkastetaan. (Joh 12:23)

1. ... Isä, hetki on tullut, kirkasta Poikasi, että Poikasi kirkastaisi sinut (Joh 17:1)

Lasaruksen sairastumisessa, avun viipymisessä ja kuolemassa olikin Jeesuksen ristin- kuolemaan soveltuvia piirteitä:

(a) Ennen kuolemaansa Lasarus sairastui – ja ennen kuolemaansa Jeesuksen päälle sälytettiin meidän kipumme ja sairautemme, Häntä lyötiin niillä (Jes 53:4,10). Kristuk- sen kärsimyspsalmissa sanotaankin Hänestä ennustaen: "Jokin parantumaton paha on häneen tarttunut, ja siitä, missä hän makaa, hän ei enää nouse." (Ps 41:9)

(b) Lasaruksen sairauteen liittyi jumalallinen avusta pidättäytyminen (11:6) niin, että hän varmasti kuoli ja haudattiin – ja vastaavasti Jumalakin pidättäytyi avustaan Jeesukselle niin, että Hän varmasti kuoli ja tuli haudatuksi.

(c) Lasaruksen sairauden aikana mutta erityisesti kuoleman jälkeen läheisten keskuudessa oli itkua ja toivotonta valitusta, joka päättyi vasta Lasaruksen herättämisellä – ja näin oli opetuslastenkin kohdalla Getsemanen kiinniottohetkestä aina Jeesuksen ylösnousemukseen jälkeiseen ilmestymiseen saakka. Jeesus sanoikin ennakkoon: *"Totisesti, totisesti minä sanon teille: te joudutte itkemään ja valittamaan, mutta maailma on iloitseva; te tulette murheellisiksi, mutta teidän murheenne on muuttuva iloksi."* (Joh 16:20)

(2) Toiseksi koska Jeesus sanoo kirjaoppineiden ja fariseusten olleen *"valkeiksi kalkittujen hautojen kaltaisia: ulkoa ne kyllä näyttävät kauniilta, mutta ovat sisältä täynnä kuolleitten luita ja kaikkea saastaa!"* (Matt 23:27), niin Lasaruksen kuolleista herättämisessä on yhtäläisyyksiä synteihinsä ja rikoksiinsa kuolleen mutta vielä fyysisesti elävän ihmisen eläväksi tekemiseen, hengelliseen heräämiseen: *"Ja Jumala on eläväksi tehnyt teidät, jotka olitte kuolleet rikoksiinne ja synteihinne* (Ef 2:1), ja tätä tarkoittaen Jeesus sanoikin:

25. Totisesti, totisesti minä sanon teille: aika tulee ja on jo, jolloin kuolleet kuulevat Jumalan Pojan äänen, ja jotka sen kuulevat, ne saavat elää. (Joh 5:25)

(3) Kolmanneksi Lasaruksen kuolleista herättäminen ennakoi Herran toisen tulemuksen yhteydessä tapahtuvaa ylösnousemusta. Niin kuin Lasaruksen tapauksessa Jeesuksen käskyhuuto kantautui haudan sisään ja herätti Lasaruksen kuolleista, samoin kerran on tapahtuva mutta vielä voimallisemmalla tavalla:

16. Sillä itse Herra on tuleva alas taivaasta käskyhuudon, ylienkelin äänen ja Jumalan pasuunan kuuluessa, ja Kristuksessa kuolleet nousevat ylös ensin ... (1. Tess 4:16)

Ylösnousemuksia on tosin kaksi (lisäksi voi olla muutamia kohdennettuja väliylösottoja), hyvien ja pahojen, kuten Jeesus sanoi:

28. Älkää ihmetelkö tätä, sillä hetki tulee, jolloin kaikki, jotka haudoissa ovat, kuulevat hänen äänensä

29. ja tulevat esiin, ne, jotka ovat hyvää tehneet, elämän ylösnousemukseen, mutta ne, jotka ovat paha tehneet, tuomion ylösnousemukseen. (Joh 5:28-29)

"Lasarus tule ulos! ... Ja kuollut tuli ulos" (11:43-44)

Lasaruksen kuolleista herääminen käskyhuudon voimasta todisti kiistatta Jeesuksen olevan Jumalan Poika, täynnä valtaa ja voimaa, se osoitti Hänen olevan *"ylösnousemus ja elämä"* (11:25) ja se osoitti, että Hänellä on *"kuoleman ja tuonelan avaimet"* (Ilm 1:18). Hänen sanansa voimasta mahdoton muuttui mahdolliseksi, pimeä valoisaksi ja kuollut eläväksi.

Jeesuksen huudon kantomatkan päässä oli varmasti muitakin kuolleita, mahdollisesti samassa haudassakin oli sisarusten vanhempien luut, mutta ainoastaan yksi henkilö tuli haudasta ulos eläväksi tehtynä ja hän oli Lasarus, jonka Jeesus oli nimeltä kutsunut.

Yhtä kohdennettua ja henkilökohtaista on synteihinsä ja rikoksiinsa kuolleen ihmisen kuolleista herääminen uuteen elämään ja yhtä kohdennettua ja henkilökohtaista on kerran vanhurskasten ylösnousemuksessa Kristuksessa kuolleiden kohdalla (kts. edellä), vaikka silloin miljoonat nousevat ylös. Toteutuu mitä Jeesus sanoi: *"hän kutsuu omat lampaansa nimeltä ja vie heidät ulos."* (Joh 10:3).

44. *Ja kuollut tuli ulos, jalat ja kädet siteisiin käärittyinä, ja hänen kasvojensa ympärille oli kääritty hikiliina. Jeesus sanoi heille: "Päästäkää hänet ja antakaa hänen mennä." (11:44)*

Yleensä vainajan kumpikin jalka ja kumpikin käsi käärittiin erikseen ja näin käärinliinoissa oleva kykeni jollakin tavalla nousemaan ja tönkköjaloin kävelemään.

Lasaruksen tullessa ulos haudasta hän oli vielä tiukoissa siteissä. Hänen jalkansa olivat sidotut, eikä hän voinut kävellä vapaasti. Hänen kätensä olivat sidotut eikä hän voinut käyttää niitä. Hänen kasvonsa olivat peitetyt eikä hän voinut nähdä eikä puhua kunnolla. Ja vaikka hänen mädännyt ruumiinsa oli uudistunut, niin kuoleman haju oli läsnä vielä hänen käärinliinoissaan – niitähän ylösnousemus ei koskettanut. Ja mikä pahinta, hän itse ei kyennyt vapautumaan siteistään. Siksi Jeesus käskikin päästää hänet. Ja luonnollisesti Lasarus puettiin tämän jälkeen uusiin vaatteisiin ja tämän jälkeen hän oli vapaa lähtemään ja menemään, palvelemaan ja kommunikoidaan toisten kanssa.

Ihmisellä on usein vielä uskontulonsa jälkeenkin entiseen elämäänsä liittyviä monia siteitä, jotka tulisi päästää, ja visaisiakin ongelmia, jotka tulisi selvittää. Jumala yksin antaa elämän, mutta seurakunnan tulee päästövaltuuksiaan käyttäen ("*minkä te päästätte maan päällä, on oleva päästetty taivaassa*", **Matt 18:18**) ottaa vastuuta näistä ihmisistä. Ja joskus tämä päästävä ja siteistä vapautta hoitotyö kestää vuosia ja vaatii suurta kärsivällisyyttä, mutta sielunhoitajina meidän tulisi olla siihenkin valmiita ja kykeneviä.

Huomaa kuitenkin miten Lasaruksen ja Jeesuksen päästämisten kohdalla oli käännteentekevä ero: Lasarus herätettiin luonnolliseen ruumiiseen jatkamaan normaalia elämää ja hän tarvitsi siteistä päästämistä, mutta Jeesus nousi haudastaan ylösnousemusruumiissa eikä Hän tarvinnut päästämistä, vaan kaikki käärinliinat jäivät siinä silmänräpäyksessä hautaan Hänen ylös noustessaan (Joh 20:5-8).

Jeesuksen ylösnousemus osoittaa, että siinä uudestisyntymisessä (Matt 19:28), missä me pukeudumme kirkastettuun ruumiiseen, ei päästämisiä tarvita, vaan kaikki vanhaan elämäämme liittyvät "käärinliinamme" kalmanhajuineen jäävät hautaan siinä silmänräpäyksessä kun käskyhuuto kajahtaa.

45. *Niin useat juutalaisista, jotka olivat tulleet Marian luokse ja nähneet, mitä Jeesus teki, uskoivat häneen. (11:45)*

Jeesuksen tekemät tunnusteot eivät olleet tekoja vain ihmeiden vuoksi, vaan niiden perimmäinen tarkoitus oli osoittaa Hänen kirkkautensa (2:11), kertoa kuka ja millainen Hän on – esim. kun Jeesus paransi sokean, niin tämän saaman avun lisäksi teon suuri tarkoitus oli kirkastaa Hänet maailman valona ja valkeutena (**Joh 9:1-5** "*Niin kauan kuin minä maailmassa olen, olen minä maailman valkeus.*") – ja näin synnyttää uskoa Häneen:

30. *Paljon muitakin tunnustekoja, joita ei ole kirjoitettu tähän kirjaan, Jeesus teki opetuslastensa nähden;*

31. *mutta nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä uskon kautta olisi elämä hänen nimessänsä. (Joh 20:30-31)*

Johanneksen evankeliumissa kerrotaankin tunnustekojen useasti synnyttäneen uskoa Häneen (2:11,23; 4:53) ja näin tapahtui nyt myös Lasaruksen herättämisen yhteydessä useille – mutta keissä? Jakeen **11:45** mukaan niissä, "*jotka olivat nähneet mitä Jeesus teki*", mutta ei muissa.

Tässä uskoa synnyttävä *nähdä*-verbi (teonsana) tulee sanasta, mikä merkitsee "*katsella tarkkaavaisesti, ihaila, harkita tarkkaan*" (NOVUM). Tätä samaa sanaa käytetään *katsella*-muodossa kun sanotaan: "*Ja Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme, ja*

me katselimme hänen kirkkauttansa, senkaltaista kirkkautta, kuin ainokaisella Pojalla on Isältä" (1:14).

Alkukielen mukaan Lootin vaimo katsoi taakseen tarkasti (1. Moos 19:26), kuin ikävöiden ja ihaillen, ja muuttui suolapatsaaksi eli sen kaltaiseksi mitä katsoi. Erämaassa käärmeenpuremista jäivät henkiin ne, jotka alkukielen mukaan katsoivat tarkasti tangon päähän ylennettyä vaskikäärmettä (2. Moos 21:9), tätä ristiinnaulitun Kristuksen esikuvaa (Joh 3:14).

Jos on väliä sillä, miten kuuntelee ja mitä kuuntelee, niin on väliä myös sillä miten katsoo ja mitä katsoo. Kristuksen kirkkautta peittämättömin kasvoin tarkkaavaisesti katselemalla (Sanaa lukemalla, tutkimalla ja noudattamalla) ihminen alkaa muuttumaan Hänen kaltaiseksi (2. Kor 3:18) ja vastaavasti Hänen tunnustekojansa katselemalla ja tutkimalla ihmisessä syntyy usko Jeesukseen Kristuksena ja Jumalan Poikana.

Suurenmoinen asia olikin se, että tuona päivänä ei siis vain Lasarus tullut herätetyksi, vaan herätetyiksi tulivat kaikki ne, jotka nyt uskoivat Jeesukseen. Hekin kuulivat saman käskyhuudon ja tulivat ulos omista epäuskonsa haudoistaan ja ylösnousemuselämä tuli heihinkin. Ja näin Jumalan Poika tuli kirkastetuksi heissäkin ja heidän kauttaan.

Ketkä muuten Luukkaan mukaan vähän myöhemmin virittivätkään Hoosianna -kuoron? "*Koko opetuslasten joukko" (Luuk 19:37-38)* ja oletankin heidän olleen juuri näitä juutalaisia, joiden sydämeen Lasaruksen haudalla oli syntynyt usko Kristukseen.

Emmekö mekin ole saaneet katsella Herran suuria tekoja omassa ja toisten elämässä ja eikö mekin tule näin liittyä tähän samaan Hoosianna –kuoroon!

Jos Heprealaiskirjeessä on oma erityinen uskonlukunsa, luku 11, vastaavasti tässä Lasarus-kertomuksen luvussa 11 on puolestaan oma uskonjakeensa: se on juuri tämä jae 45, missä siis kerrottiin miten useat juutalaiset, jotka näkivät Lasaruksen herättämisen, uskoivat Jeesukseen.

46. Mutta muutamat heistä menivät fariseusten luo ja puhuivat heille, mitä Jeesus oli tehnyt. (11:46)

Tunnusteon nähneiden joukko jakaantui kahtia. Toisten palatessa haudalta Martan, Marjan ja Lasaruksen kotiin viettämään – näin uskon – ylösnousemuksen juhlaa, sillä olihan surutalo nyt muuttunut kiitoksen ja ylistyksen paikaksi, toiset riensivät Jerusalemiin heidät urkkimaan lähettäneiden fariseusten luokse, missä alettiin punomaan nopeasti juonia Jeesuksen ja jopa Lasaruksen surmaamiseksi (11:47-53; 12:10). He katselevat Jeesuksen tekoja väärällä asenteella, paatuvin sydämin ja sokein silmin.

Heissä toteutui kirjaimellisesti toisen Lasarus-kertomuksen yhteydessä lausutut sanat: "*Jos he eivät kuule Moosesta ja profeettoja, niin eivät he usko, vaikka joku kuolleistakin nousisi ylös.*" (Luuk 16:31). Ja Lasarus oli juuri noussut kuolleista! Jeesus oli sanonut Lasaruksen sairaudesta "*Ei tämä tauti ole kuolemaksi*" (11:4), mutta näissä juutalaisissa oli "sairaus", mikä oli ja on tänäkin päivänä kuolemaksi – nimittäin epäusko ja kateus (Ilm 21:8; Gal 5:19-21).

47. Niin ylipapit ja fariseukset kokosivat neuvoston ja sanoivat: "Mitä me teemme, sillä tuo mies tekee paljon tunnustekoja?"

48. Jos annamme hänen näin olla, niin kaikki uskovat häneen, ja roomalaiset tulevat ja ottavat meiltä sekä maan että kansan." (11:47-48)

Juutalaisten suureen neuvostoon (vastasi eduskuntaamme ja korkeinta oikeutta) kuului 71 jäsentä. Se koostui sekä fariseuksista, jotka olivat tyypillisesti kirjanoppineita ja lainopettajia, että saddukeuksista, joka oli pappispuolue, ja kansan vanhimmista. Yli-

pappi (Apt 5:17) toimi neuvoston puheenjohtajana ja sillä oli roomalaisilta saatu rajoitettu valta omaan kansaansa, sen sisäisiin asioihin, mutta sillä ei ollut oikeutta langettaa kuolemantuomiota (Joh 18:31; rikkoivat tätä Jeesuksen kohdalla, Stefanuksen kohdalla, ...).

Fariseusten ja saddukeusten teologia ja politiikka olivat ristiriidassa toistensa kanssa eivätkä he tulleet toimeen keskenään, mutta yhteinen vihollinen, Jeesus, yhdisti heitä enemmän kuin erimielisyydet erottivat ja he löysivät näin toisensa. Juuri näin kävi vähän myöhemmin myös Herodeksen ja Pilatuksenkin kohdalla: Jeesusta tuomitessaan entisistä vihamiehistä tuli ystäviä keskenään (Luuk 23:11-12).

Ja näin on käynyt myöhemminkin ja näin käy helposti vielä tänäkin päivän. Mutta pitäkäämme huoli siitä, että meitäkin yhdistää toisiimme kylläkin Jeesus, mutta nimenomaan yhteisenä ystävänäimme, Hänessä yhtä ollen.

Suuren neuvoston ongelma ei tässä ollut se, etteivätkö he uskoneet Jeesuksen tunnustekojen aitoutta, viimeisimpänä Lasaruksen herättämistä, vaan se, että juuri näiden tähden he kadehtivat Häntä ja pelkäsivät Hänen suosionsa johtavan siihen, että kansa huutaisi Hänet kuninkaakseen – kuten jo kerran oli käydäkin (Joh 6:15) ja tuli uudelleen käymään kansan laulaessa Hoosianna -kuoroa (12:12-13) – ja silloin roomalaiset ehkä tulkitsisivat sen kapinaksi ja puuttuisivat siihen rautaisella kädellä ja kaventaisivat edelleen neuvoston valtaa. He halusivatkin mustasukkaisesti ja kovin ottein suojella omaa valta-asemaansa raivaamalla pois Jeesuksen. Heissä toteutui kirjaimellisesti viinitarhavertauksen sanat:

14. Mutta kun viinitarhurit näkivät hänet, neuvottelivat he keskenään ja sanoivat: 'Tämä on perillinen; tappakaamme hänet, että perintö tulisi meidän omaksemme.'

15. Ja he heittivät hänet ulos viinitarhasta ja tappoivat. (Luuk 20:14-15)

Myös Pilatus näki Jeesuksen kiinniottamisen ja ristiinnaulitsemishalun johtuvan heidän kateudesta: "*Sillä hän tiesi, että ylipapit kateudesta olivat antaneet hänet hänen käsiinsä.*" (Mark 15:10).

"ottavat meiltä sekä maan että kansan" (11:48)

Alkukielen mukaan nämä sanat voidaan tulkita myös kuten KR92 ja RK sen tekevätkin: "*ottavat meiltä sekä tämän (pyhän) paikan että (koko) kansamme*". Neuvosto pelkäsi siis erityisesti menettävänsä "*pyhän paikan*" eli Jerusalemin temppelin.

Pelko oli aiheellinen, sillä Jerusalemin temppeli oli jo kerran aikaisemmin hävitetty maan tasalle Baabelin sotajoukkojen toimesta (2. Kun 25) ja se nykyinenkin temppeli tultaisiin jälleen hävittämään 40 vuoden päästä (v. 70 jKr.) roomalaisten toimesta. Mutta syy tulevaan tuhoon ei ollut Jeesuksen kuninkuus vaan juuri se, että he hylkäsivät Hänet Jumalan antamana kuninkaanaan ja jatkoivat syntielämänsä (Luuk 19:41-44).

Mutta miksi neuvosto pelkäsivät temppelin poisottamista? Siksi, että erityisesti papisto hallitsi kansaa temppelin kautta ja he rikastuivat kansan kustannuksella temppelissä käytävällä ryövärien luolan kaltaisella kaupankäynnillä (vrt. Joh 2:2-14-16; Matt 21:12-13; 23:12). Siksi he halusivat pitää kynsin hampain kiinni temppelistä.

49. Mutta eräs heistä, Kaifas, joka sinä vuonna oli ylimmäinen pappi, sanoi heille: "Te ette tiedä mitään"

50. ettekä ajattele, että teille on parempi, että yksi ihminen kuolee kansan edestä, kuin että koko kansa hukkuu."

51. Mutta sitä hän ei sanonut itsestään, vaan koska hän oli sinä vuonna ylimmäinen pappi, hän ennusti, että Jeesus oli kuoleva kansan edestä,

52. *eikä ainoastaan tämän kansan edestä, vaan myös kootakseen yhdeksi hajalla olevat Jumalan lapset. (11:49-52)*

Raamattu mukaan ”*luonnollinen ihminen ei ota vastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on; sillä se on hänelle hullutus, eikä hän voi sitä ymmärtää, koska se on tutkisteltava hengellisesti*” (1. Kor 2:14). Kun Kaifas ennusti Jeesuksen kuolemaan liittyvää, hän puhui Bileamin aasina (2. Piet 2:16 ”*mykkä juhta puhui ihmisen äänellä*”) ymmärtämättä sanojensa hengellistä merkitystä: omasta mielestään hän lausui poliittisen viisauden, että olisi parempi uhrata yksi mies, vaikka viatonkin, kuin että roomalaiset tulisivat ja kukis-taisi koko kansan. Tarkoitus pyhittäisi likaisetkin keinot.

Kun Jeesus myöhemmin Kaifaan eteen vietyinä tunnusti olevansa Kristus, Jumalan Poika (Matt 26:57-66; kts. Joh 10:31-33), se oli varmasti heille helpotus, sillä nyt he saivat mielestään oikein Mooseksen lain nojalla tuomita Jeesuksen Jumalan pilkasta kuolemaan: ”*joka Herran nimeä pilkkaa, rangaistakoon kuolemalla*” (3. Moos 24:16; näinhän oli käydä jo kerran aiemminkin, Joh 10:31-33).

Vrt. Jeesuksen sanat ja Paavalin sanat:

2. *He erottavat teidät synagoogasta; ja tulee aika, jolloin jokainen, joka tappaa teitä, luulee tekevänsä uhripalveluksen Jumalalle. (Joh 16:2)*

9. *Luulin minäkin, että minun tuli paljon taistella Jeesuksen, Nasaretilaisen, nimeä vastaan, 10. ja niin minä teinkin ... (Apt 26:8)*

13. *minut, entisen pilkkaajan ja vainoojan ja väkivallantekijän. Mutta minä sain laupeuden, koska olin tehnyt sitä tietämättömänä, epäuskossa (1. Tim 1:13).*

Vaikka Kaifas ylimmäisenä pappina oli kelvoton viran haltija ja hän lausui sanansa pahasta sydäimestä, niin virka oli kuitenkin Jumalan säätämä – vrt. ”*ei ole esivaltaa muutoin kuin Jumalalta; ne, jotka ovat, ovat Jumalan asettamat*” (Room 13:1); näin aina siitä huolimatta kuinka paha esivalta on! – , ja niin Jumala toimi viran välityksellä ja tietämättään Kaifas lausui profetian rististä ja sovituskoulemasta (Joh 10:14-17; Room 5:6,8; 1. Tess 5:9-10; 1. Piet 3:18; Jes 53:6,11), tahtomattaan hänestä tuli Jumalan suuren totuuden välittäjä: Jeesus tulisi kuolemaan kansan edestä – ja kuten me tiedämme: koko maailman edestä (Joh 1:29; 3:16; 4:42; 1. Joh 2:2; 4:9; Ef 2:13-14; Gal 3:28).

Ensimmäisenä pääsiäisenä Egyptissä kuoli valittu karitsa esikoisen sijaan (1. Moos 12), suurena sovintopäivänä kauris teurastettiin koko kansan syntien edestä (3. Moos 16:15-16) ja tuolloin edessä olevana pääsiäisenä Jumalan Karitsa, meidän pääsiäislampaamme, tuli vuodattamaan verensä ja kuolemaan koko maailman syntien edestä (Joh 1:29; 1. Kor 5:7).

Mutta vielä ihmeellisempää on se, että ei vain Kaifaan paha tarkoittavat sanat olleet hänen tietämättään suoranaista Jumalalta saatua profetiaa, vaan myös suuren neuvoston tässä alkuun panema ja pääsiäisenä loppuun saattama hirvittävä teko, Jeesuksen kiinniottaminen ja ristiinnaulitseminen, täytti ja toteutti Jumalan ennalta päättämät aivoitukset ja lausutut profetiat – vaikkakin jälleen heidän tietämättään (lue Apt 2:23; 3:17; 4:27-28; 13:27-29).

Jeesuksen vastustajien pääsiäiseen liittyvä sanojen ja tekojen pitkä ketju osoittaa selvästi, miten Jumala kykenee kääntämään paha tarkoittavat asiat ja jopa ihmisen vihan palvelemaan omia ikuisia suunnitelmiaan:

28. *Mutta me tiedämme, että kaikki yhdessä vaikuttaa niiden parhaaksi, jotka Jumalaa rakastavat, niiden, jotka hänen aivoituksensa mukaan ovat kutsutut. (Room 8:28; kts. myös 1. Moos 50:20; Ps 76:11).*

53. *Siitä päivästä lähtien oli heillä siis tehtynä päätös tappa hänet. (11:53)*

Lasaruksen kuolleista herättäminen merkitsi sinettiä päätökselle tappaa Jeesus. Ja tällä päätöksellä olikin jo kiire, sillä edessä oleva pääsiäinen lähestyi kovaa vauhtia ja tapahtumien piti joutua niin, että Jeesus tultaisiin tuona pääsiäisenä ristiinnaulitsemaan. Tästä ymmärrämme miten oikea-aikainen Lasaruksen herättäminen olikaan Jeesuksen ristiinnaulitsemista ajatellen.

Mutta Lasarus-kertomus ei tuo esiin vain oikea-aikaisuutta, vaan koko tapahtumaketju oli – kuten jo pitkin matkaa olemme nähneet – pienimpiä yksityiskohtia myöten jumalallista mittatilaustyötä. Kootaan vielä niitä yhteen vaihe vaiheelta:

(1) Lasaruksen täytyi sairastua eikä Jumalalla ollut tarkoitustakaan parantaa häntä sisarien lähettämästä pyynnöstä huolimatta.

(2) Lasaruksen sairastumisen täytyi johtaa kuolemaan ja näin sairauden vakavuusasteikin oli harkittua (vrt. eräs mies oli sairaana 38 vuotta, Joh 5:5, mutta Lasaruksen kohdalla ei näin pitkään sairasteluun ollut aikaa).

(3) Lasaruksen kuoleman ajankohtakin sopivasti pääsiäisen alla oli Jumalan aikataulutama – kuten jatko osoitti.

(4) Jeesuksen kahden päivän viivästetty saapuminen Lasaruksen haudalle oli harkittua jotta Lasarus ennätti olla haudassa neljä päivää ja juutalaisten käsityksen mukaan kuolleista herättäminen tuli näin mahdottomaksi ja herättämishme suureksi, jotta Lasaruksen balsamoimaton ruumis ennätti alkaa jo mätänemään ja kuolleista herättäminen julistaisi ettei kukaan tule olemaan haudassaan niin kauan eikä kukaan hävinnyt niin olemattomiin, ettei Kristuksen käskyhuuto nostaisi häntä kerran haudastaan ja jotta Jerusalemiin pääsiäisjuhille tulevia ennätti saapua runsaasti ja tieto Lasaruksen kuolemasta saattoi tuoda tapahtumapaikalle Betaniaan paljon kansaa: ensiksi aidosti surevia lähimmäisiä, joihin Jeesus ylösnousemusteollaan synnytti uskon Häneen, ja toiseksi fariseusten lähettämiä kätyreitä (näitä oli lähetetty aiemminkin: Matt 22:15-16; Luuk 20:20), jotta tieto Lasaruksen herättämisestä meni varmasti suuren neuvoston tietoon ja pikaiseen käsittelyyn ja tehtäisiin tuo lopullinen päätös Hänen tappamisestaan.

(5) Myös tapahtumien keskipisteeksi valittu Jeesuksen ystäviksi tunnettujen Martan ja Marian koti oli harkittua: Jeesuksen vastustajat saattoivat näin ennakoida Hänen tulevan tekemään tänne ihmeen ja siksikin tiesivät tulla paikalle ja näin tapahtumasta tuli myös opetuslapsille kenraaliharjoitus vain vähän ennen h-hetkeä siitä, että vaikka Jeesuksen kuolema tuokin heille toivottomalta tuntuvan surun, niin sekin on päättyvä varmaan herättämiseen ja ylösnousemuksen iloon.

(6) Myös tapahtumien paikka lähellä Jerusalemiä oli toistakin kautta Jumalan valitsema ja palveli Hänen tarkoituspäätöksi: Jeesuksen kaksi edellistä kuolleista herättämistä oli tapahtunut Galileassa (Jairuksen tytär Kapernaumissa, Mark 5:38-42, ja lesken poika Nainin kaupungissa, Luuk 7:11-15) eikä niistä noussut suurta kohua, mutta näiden sijaan Jerusalemissa tapahtunut sokeana syntyneen miehen parantaminen herätti jo paljon huomiota, loputonta väittelyä ja kivittämisyhtymienkin (Joh 9:1s.). Lähellä Jerusalemiä tapahtuvan kuolleista herättämisen voitiin siis varmuudella tietää johtavan päätökseen tappaa Jeesus – ja näin pitikin tapahtua!

Näin ratkaisevaa Jeesuksen saaman vastustuksen kannalta ei siis ollut mitään tapahtua vaan missä se tapahtui ja siksi ylipappien ja kirjanoppineiden, fariseusten ja kansanvanhimpien silmien alla oleva Jerusalem (Betania) oli pahin mahdollinen – ja tämä sopi juuri nyt Jumalan tarkoituksiin, koska nyt tappamis päätös täytyi tehdä.

(7) Myös Betania paikannimenä näyttäisi olevan harkittu, koska näiden tapahtumien alkaessa Jeesus oli samannimisessä paikassa, Jordanin itäpuolella olevassa Betaniassa, ja näin siellä kerrotut tapahtumat liittyivät ja selittivät tapahtumia täällä ja päinvastoin (kts. 1. tunnin muistiinpanoja). Tämäkin oli Jumalan ohjauksessa.

Näin Lasarus-kertomuksessa mikään osa-alue ei ollut tuuliajolla eikä sattumaa, vaan ystävien kokeman epätoivon hetkinäkin koko ajan kaikkietävän ja tapahtumia kordinoivan Jumalan hallinnassa. Eikö tämä anna toivoa ja luottamusta meidänkin elämämme pimeimpiinkin hetkiin siitä, että kaikki on Jumalan tietoisuudessa ja Hänen hallinnassaan ja että Hän kyllä vastaa ajallaan vaikkakin tavallaan oman viisautensa mukaan.

Muutamme hieman tarkastelukulmaa ja sanomme: Herättämällä Lasaruksen kuolleista Jeesus nautitsi itse asiassa itsensä ristille. Lasaruksen saama uusi elämä ja Jeesusta kohtaava kuolema liittyivät erottamattomasti toisiinsa – ensimmäisen ollessa seurausta jälkimmäisestä: *"että hän Jumalan armosta olisi kaikkien edestä joutunut maistamaan kuolemaa."* (**Hepr 2:9**). Tässä "vaihtokaupassa" toteutui toisaalla sanottu periaate:

9. Sillä te tunnette meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armon, että hän, vaikka oli rikas, tuli teidän tähtenne köyhäksi, että te hänen köyhyydestään rikastuisitte. (**2. Kor 8:9**)

Tämän periaatteen mukaan mistä kaikesta synnin tuomiosta Jeesus pelastikaan ja pelastaakaan toisia, siihen Hän itse joutui, mistä tahansa lain rangaistuksesta Hän vapauttaakaan toisia, se kohtasi Häntä itseään (*"mitä en ole ryöstänyt, se täytyy minun maksaa"*, **Ps 69:5**). Käskiessään ottamaan kiven pois Lasaruksen haudalta Hän tiesi itse joutuvansa kivellä suljettuun hautaan, herättäessään Lasaruksen ja kutsuessaan hänet haudan pimeydestä ulos valkeuteen Hän tiesi itse joutuvansa kuolemaan, menemään sisälle haudan pimeyteen. Ja tapahtumia laajentaen: antaessaan vaikkapa sokealle näön Hän tiesi itse tulevansa silmille syljetyksi, kasvoiltaan peitetyksi, pimeyteen joutuvaksi. Antaessaan meille syntejä anteeksi Hän tiesi itse joutuvansa syntiemme kantajaksi. Yhdistäessään meidät Jumalaan Hän tiesi itse joutuvansa Jumalan hylkäämäksi ... Tätä "vaihtokauppaperiaatteen" tarkastelua voitaisiin jatkaa Raamatun lehdillä loppumattomiin.

54. Sentähden Jeesus ei enää vaeltanut julkisesti juutalaisten kesellä, vaan lähti sieltä lähellä erämaata olevaan paikkaan, Efraim nimiseen kaupunkiin; ja siellä hän oleskeli opetuslapsineen. (**11:54**)

Jeesuksen tappamispäätös oli tehty ja tältäkin osin Juudeaan tehdyn matkan suurin tarkoitus oli täyttynyt, tätä palveli koko Lasaruksen monivaiheinen tapahtumasarja. Ja nyt Hän lähti viimeisen kerran Betaniasta ja kun Hän seuraavan kerran palasi Betaniaan oli Hänen maapäällisen elämänsä viimeinen viikko jo alkanut (**Joh 12:1**; *"Kuusi päivää ennen pääsiäistä Jeesus saapui Betaniaan"*).

Tuolloin Hän ei tullut enää sairauteen kuolleen Lasaruksen haudalle herättämään häntä kuolleista, vaan Hän tuli itse sairastumaan, kuolemaan ja hautaan menemään (*"Jokin parantumaton paha on häneen tarttunut, ja siitä, missä hän makaa, hän ei enää nouse."*, **Ps 41:9**; *"...mutta Herra näki hyväksi runnella häntä, lyödä hänet sairaudella"*, **Jes 53:4-5,10**) voidakseen nousta kolmantena päivän kuolleista ...

... tai kyllä Hän tuolloinkin tuli Lasaruksen haudalle – ja myös sinun ja minunkin haudalle, sillä eikö me kuoltu yhdessä Hänen kanssaan ja eikö meitä haudattu yhdessä Hänen kanssaan ja eikö meitä myös herätetty yhdessä Hänen kanssaan (Room 6:3-8; Ef 2:5-6). Mutta vielä on edessä se suuri käskyhuudon hetki, jolloin haudat tyhjenevät ja me kaikki muuttuneina nousemme Herran luokse (1. Tess 4:14-18). Ja tätä odotellessa toivotan meille kaikille Jumalan siunausta.